

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Brno 2009

Filip Lipovský

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

**Výběr příslušníků speciálních jednotek
a jejich příprava**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Lubomír Znojil

Vypracoval:

Filip Lipovský

Brno 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Výběr příslušníků speciálních jednotek a jejich příprava“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu literatury.

Brno 5. dubna 2009

.....
Filip Lipovský

Poděkování

Děkuji PhDr. Lubomíru Znojilovi, za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Filip Lipovský

Obsah

Úvod	2
1. Speciální jednotky	4
1.1 Úvod do světa speciálních jednotek	4
1.2 Úkoly speciálních jednotek	5
1.3 Historie speciálních jednotek	8
1.4 Nejznámější speciální jednotky světa	11
1.5 Speciální jednotky ČR	30
2. Výběr příslušníků speciálních jednotek (ÚRN, zásahové jednotky krajských ředitelství PČR)	35
2.1 Fáze 1 - základní předpoklady, psychologická a zdravotní vyšetření	35
2.2 Fáze 2 - týdenní komplexní speciální prověrka	37
2.3 Fáze 3 - pohovor, stáž a výběr	39
3. Příprava příslušníků speciálních jednotek (ÚRN, zásahové jednotky krajských ředitelství PČR)	41
3.1 Psychická a fyzická odolnost	42
3.2 Střelecký výcvik	45
3.3 Taktický výcvik	47
Závěr	49
Resumé	51
Anotace	52
Klíčová slova	52
Anotation	52
Keywords	52
Seznam použité literatury	53

Úvod

Boj proti terorismu

70. léta zahájila éru moderního terorismu. Únosy letadel, zajímání rukojmích, pumové atentáty a vraždy významných osobností se staly problémem celého světa. V 80. letech každým rokem docházelo k tisícovce teroristických útoků. Vlády si rychle uvědomily potřebu účinných nástrojů pro boj proti terorismu a neprodleně začaly se zakládáním protiteroristických jednotek. Příslušníci těchto ozbrojených sborů byli zpravidla vybíráni ze zkušených policistů nebo vojáků. Výcvik protiteroristických jednotek je velmi náročný, stejně jako přijímací řízení, při kterém neuspěje 80% všech uchazečů o službu. Ti, kteří projdou sítím výběru, zůstávají v pohotovosti 24 hodin denně, připraveni kdykoli zasáhnout proti teroristické hrozbě. Stanou se z nich experti na záchranu rukojmích, odstřelování, otevírání zámků a tajný průzkum. Jednotky jako SAS, Delta Force a GSG-9 jsou mocnými zbraněmi proti zákeřnému nepříteli. Ať již tyto elitní síly zasahují ve městech, kde osvobozují rukojmí, nebo útočí na tábory teroristů v afghánských horách, neustále přispívají k tomu, aby se teroristé nemohli ve světě snadno ukryt.

Alexander Stilwell

Téma způsobu výběru příslušníků speciálních jednotek, jejich příprava a následné nasazení v ostrých akcích, bylo, je a bude zájmem a snem snad každého hocha. Později v dospělosti se mnozí z těchto již mužů pokusí více či méně úspěšně o vstup a působení v různých speciálních jednotkách. Stejně tak i já jsem měl podobné sny, které jsem si více či méně zrealizoval. Od svých dvaceti let působím ve speciálních potápěčských jednotkách. Zprvu jako vojenský průzkumný potápěč, nyní sloužím jako lektor na Odboru speciálních potápěčských činností a výcviku Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky (dále jen OSPČV ŘSPP PP ČR), kde zajišťujeme, organizujeme a vykonáváme komplexní potápěčské činnosti, včetně hloubkového potápění, zejména při pátrání po utonulých nebo pohřešovaných osobách nebo věcech, které pocházejí z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána, při záchraně tonoucích osob, při bezpečnostních opatřeních, živelních

pohromách a jiných událostech. Z uvedeného vyplývá, že při těchto nebezpečných činnostech dochází poměrně často k rizikovým situacím, které příslušník speciální jednotky musí zvládat.

Téma výběru příslušníků speciálních jednotek a jejich přípravy jsem si zvolil proto, že sám sloužím u obdobné speciální jednotky a při výkonu svého povolání se setkávám s výběrem nových příslušníků, rovněž tak s jejich výcvikem. Považuji za velmi důležité, aby příslušníci speciálních jednotek mohli řádně a bezpečně vykonávat jim svěřené vysoce náročné a nebezpečné úkoly, musí být pečlivě vybírání a komplexně připravováni.

Budu se zabývat popisem speciálních jednotek obecně, jejich hlavními úkoly, historií a popisem nejznámějších speciálních jednotek ve světě i v ČR. Dále se budu zabývat problematikou výběru nových příslušníků speciálních jednotek a jejich výcvikem. V závěru porovnáám podmínky výcviku zahraničních speciálních jednotek se speciálními jednotkami ČR.

1. Speciální jednotky

1.1 Úvod do světa speciálních jednotek

Speciální jednotky jsou vojenské a policejní jednotky vytvořené a určené k vykonávání zvláštních misí a úkolů. Jedná se o vysoce vycvičené útvary, mezi jejichž úkoly patří především průzkumné operace, nekonvenční válčení, přímé akce a boj s terorismem, zásahy a zatýkání nebezpečných pachatelů. Pro speciální jednotky je typické složení z relativně malých skupin vysoce vycvičených vojáků nebo policistů, kteří jsou vyzbrojeni a vybaveni specializovaným vybavením a řídí se pravidly soběstačnosti, tajnosti, rychlosti a těsné týmové spolupráce. Pojem speciální jednotka je mlhavý. V tom, jaké přesně tyto jednotky mohou být považovány za speciální, záleží především na mínění. Speciální jednotky však nejsou to samé jako elitní jednotky. Elitní jednotka je jednotka tvořená vojáky nebo policisty, kteří byli vybráni pro svou kvalifikovanost a přiřazeni do stejné jednotky. Většina speciálních jednotek je elitní do určité míry, ale ne všechny elitní jednotky jsou zároveň speciálními jednotkami. Od elitních jednotek se může očekávat ta samá činnost jako u jednotek běžných armád nebo policejních útvarů, pouze na vyšší úrovni, a tak mohou být stěží považovány za speciální jednotky (například Napoleonova císařská stráž). Nemělo by také docházet k záměně speciálních jednotek za vojenské nebo policejní specialisty, což jsou jednoduše lidé se zvláštními schopnostmi a úkoly uvnitř armády či policie, jako třeba doktoři, technici, přední pozorovatelé, mechanici, Tým speciálních jednotek by měl ovšem zajisté zahrnovat lidi se speciálním výcvikem, ale jinak nemají pojmy nic společného. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 7)

Průběh přijímacího řízení do speciálních jednotek se vyznačuje extrémní náročností. Obecně lze říci, že výcvik nováčků přesahuje dva roky trvání. Některé mise a úkoly mohou vyžadovat dodatečný trénink. Protože práce speciálních jednotek je často vedena v utajení a obsahuje důvěrné informace, procházejí kandidáti před přijetím dlouhotrvající zkušební dobou, která má nesmírně vysoký počet odpadlých uchazečů. Kandidáti také musejí mít bezpečnostní prověrku. Příslušníci speciálních jednotek

mohou být také využiti v zahraniční při výcviku tamějších jednotek, pokud je cizím zemím poskytována vojenská či policejní pomoc, tak, aby velká část jejich speciálního výcviku zahrnovala jazykové a kulturní schopnosti. V důsledku utajování věcí obklopujících většinu jejich výcviku a práce se speciální operační jednotky jeví jako záhadné a mnohdy jsou tématem různých fikcí a akčních filmů. Na rozdíl od jejich jednoznačného profilu ve všeobecné kultuře a médiích se ti, kdo ve speciálních jednotkách slouží, často sami označují za tiché profesionály. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 7)

1.2 Úkoly speciálních jednotek

Přímé akce (DA - Direct Action – úderné akce)

Přímé akce jsou údery a jiná ofenzivní činnost krátkého trvání a malého rozsahu prováděné jako speciální operace v nepřátelském, popřeném nebo politicky citlivém prostředí. Upotřebují specializované vojenské schopnosti za účelem uchopit, zmocnit se, zničit, zužítkovat, získat zpět nebo poškodit určené cíle. DA, se odlišují od konvenčních ofenzivních akcí ve stupni fyzického a politického nebezpečí, operačních technikách a míře náročnosti a preciznosti užití jednotek za účelem dosažení zvláštních cílů. Úkoly přímých akcí obsahují následující:

Nájezdy, léčky, přímé údery. Jde o operace určené k dosažení zvláštních cílů, které jsou přesně stanoveny a jejichž výsledky jsou často citlivé na čas. Někdy mohou být za hranicí, ve které jsou složky konvenční síly schopny efektivního úderu. Takovéto operace obvykle zahrnují útoky na kritické cíle, zatknutí určených osob nebo materiálu; nebo uchvácení, destrukci či neutralizaci protivníkovy vybavení a schopností.

- **Útoky z odstupu.** Jedná se o útoky pomocí zbraňových systémů. Mohou být provedeny vzdušnými, námořními nebo pozemními platformami a jednotkami. Pokud mohou být dané cíle spolehlivě zničeny bez toho, aby bylo potřeba přímo do místa nasadit bojové síly, může se tento způsob útoku provést jako samostatná akce.
- **Konečný bojový dohled.**

- **Záchranné operace.** Operace prováděné za účelem pátrat, lokalizovat, rozpoznat, zachránit a získat zpět osoby, citlivé vybavení nebo předměty ohrožující národní bezpečnost. Znovu získávací operace jsou charakteristické pečlivým naplánováním, nácvikem a detailní zpravodajskou analýzou. V takovýchto operacích se upotřebují nekonvenční taktiky a techniky, tajné pátrání, eventuálně domorodá pomoc a hojné užití pozemních bojových složek.
- **Precizní destrukční operace.** Sem patří operace, ve kterých musí být minimalizovány vedlejší škody. Za účelem dosažení cílů mise se proto používají velmi kvalitní zbraně a načasované detonace s přesným množstvím výbušnin, které se umísťují přesně na určité místo.
- **Protivynořovací operace.** Jedná se o operace prováděné proti protivníkovým námořním vymořovacími objektům, včetně bojovníků. Sem mimo jiné patří operace s cílem dostat se na palubu plavidla, prozkoumat a zmocnit se ho za účelem získání důležitých kontaktů. (Bennett, 2006: 419-420)

Vnitřní obrana v zahraničí (FID - Foreign Internal Defence)

Tyto operace zahrnují účast civilních a vojenských agentur vlády v jakýchkoliv akcích prováděných jinou vládou nebo dalšími ustanovenými organizacemi. Jejich posláním je osvobodit a chránit její společnost od podvracení, bezpráví a vzpour. Provádět mise FID jsou způsobilé jak konvenční jednotky, tak jednotky speciálních operačních sil. Hlavní rolí a zároveň úkolem speciálních sil v těchto mezivládních činnostech je zhodnotit, vycvičit, a dávat rady vojenským a paravojenským silám hostitelské země, což vyžaduje jejich jedinečné schopnosti. Cílem je umožnit těmto silám udržovat vnitřní stabilitu svého státu, potírat zde podvracení a násilí a zaměřit se na příčiny nestability. Vnitřní stabilita vytváří kryt, za kterým může kampaň pro budování národa uspět. Úspěšné mise FID mohou posílit politický vliv země, která pomoc poskytuje. Činnosti FID zahrnují následující:

Vojenská výpomoc hostitelské zemi. Tyto operace spočívají ve výcviku jednotlivců a jednotek v taktickém uplatnění, spojování pozemních, vzdušných a námořních dovedností, poskytování rad a odborné pomoci vojenským předákům, a výcviku v taktice, technikách a postupech vyžadovaných ke vnitřní ochraně hostitelské země.

Bezpečnost obyvatelstva. Tyto operace posilují bezpečí obyvatel tím, že je poskytován dozor nad taktickými operacemi vedenými vojenskými jednotkami hostitelské země. Cílem takovýchto operací je zneškodnění a zničení povstalecké hrozby, oddělení povstalců od civilního obyvatelstva a jeho ochrana. Jednotky speciálních sil mohou také trénovat domorodé vládní síly k protiteroristické činnosti. (Bennett, 2006: 419-420)

Speciální průzkum a sledování (SR - Special Reconnaissance)

Jedná se o průzkumnou a pozorovací činnost, která je vedena jako speciální operace v nepřátelském, popřené, nebo politicky citlivém prostředí. Jejím cílem je shromažďovat a ověřovat informace strategického či operačního významu využívající vojenských schopností, se kterými se v konvenčních silách běžně nesetkáme. Díky těmto akcím se velitelům dostává pomocných údajů a rovněž jsou dodány informace užitečné pro další konvenční průzkumné a pozorovací akce. I přes dnešní dokonalé snímáče s dalekým dosahem mohou být některé informace obstarány pouze vizuálním pozorováním nebo jinými shromažďovacími metodami v cílové oblasti. Vysoce rozvinuté schopnosti speciálních sil při pronikání do popřených a nepřátelských oblastí, celosvětová komunikace a specializované letouny a snímáče umožňují speciální průzkum proti cílům nepřístupným pro ostatní síly či složky. (Bennett, 2006: 419-420)

Nekonvenční válčení (UW - Unconventional Warfare)

Operace zahrnující široké spektrum vojenských a paravojenských činností, jak krátkého, tak dlouhého trvání.

- **Partyzánské válčení.**
- **Podvracení.** Cílem těchto operací je podryvat vojenskou, ekonomickou, psychologickou a politickou sílu a morálku režimu či národa. Z tajné povahy tohoto rozvracení plyne, že značnou část činnosti provádějí složky podsvětí.
- **Sabotáže.**
- **Zpravodajská činnost.**
- **Nekonvenční podporovaná záchrana.** Během těchto operací se vyhledává, kontaktuje a podporuje vojenské i jiné osazenstvo a pomáhá se mu dostat

z území drženého protivníkem do oblasti pod přátelskou kontrolou. (Bennett, 2006: 419-420)

Boj proti terorismu (CT - Counterterrorism)

Ofenzivní opatření snažící se předejít a zabránit terorismu.

Zpravodajské operace. Operace mající za cíl sbírat informace o teroristických organizacích, jejich členech, prostředcích a činnosti.

Útoky na síť a infrastrukturu. Preventivní útoky vedené proti teroristickým organizacím s úkolem zničit, rozvrátit a odzbrojit organizaci před tím, než se jí podaří napadnout cíle národního zájmu.

Záchrana rukojmích a citlivého materiálu. Tyto operace zahrnují získání rukojmích či citlivého materiálu zpět z rukou teroristů za užití schopností, kterými konvenční síly nedisponují.

Nekinetická činnost. Akce zaměřené na poražení ideologie a motivačních hodnot teroristů. (Bennett, 2006: 419-420)

1.3 Historie speciálních jednotek

Speciální síly hrají důležitou roli od počátku dějin válčení, kdy byl kladen větší důraz na typ napadení ve stylu „udeř a běž“ a sabotáže, než na více obvyklý útok tváří v tvář. Další významná funkce spočívá v průzkumu, poskytování základních zpravodajských informací z blízkosti nepřátelské armády nebo přímo z ní, a stále se zvyšující měrou boj s terorismem, jeho infrastrukturou a činností. V období antiky disponoval Hamilkar Barkas, otec Hannibala, speciálně vycvičenými oddíly, které byly schopné provést několik útoků denně. Později během Křížových výprav napadaly malé, vysoce vycvičené jednotky Templářských rytířů jednotlivé muslimské jednotky za účelem získání kořisti. Také armády muslimů měly různé zvláštní jednotky, tentokrátě námořní. Ty při získávání zpravodajských informací a při zahajování nájezdů užívaly zamaskované lodě. Další síla se skládala z muslimských vojáků, kteří se přestrojili za křižáky. Tato loď jim umožnila dostat se na loď, kterou následně obsadili a zničili. Ve starověké Číně a feudálním Japonsku působili ninjové - speciálně vycvičení bojovníci určení pro partyzánské válčení a špionáž. Tito obdrželi speciální úkoly

týkající se průzkumu a potyček. Za Napoleonských válek existovaly jednotky vyzbrojené ručnicemi, které na rozdíl od ostatních nepůsobily na konvenčních liniích, kde probíhala většina bitev dne. Obdržely speciální úkoly týkající se průzkumu a potyček. Během druhé burské války (1899-1902) se v britské armádě zjevně projevila potřeba specializovanějších jednotek. Nejlépe tuto úlohu splnily takové stopařské jednotky, jako Lovat Scouts - skotský horský regiment vytvořený z neobyčejných „mužů lesa“ dobře vycvičených mj. ve střelbě a vojenské taktice. Jednotku vytvořil v roce 1900 Lord Lovat. Po válce se Lovatovi stopaři formálně stali první odstřelovačskou jednotkou britské armády. Paralelně působili v Africe v letech 1901 a 1902 Bushveldt Carbineers, kteří mohou být rovněž považováni za ukázkou jednotky provádějící nekonvenční válčení.

(zdroj - http://www.specwar.info/specialni_sily/historie)

První světová válka

Během první světové války vytvořil plukovník Bassi z italské armády 27 údernou jednotku Reparti d'assalto velikosti praporu nazvanou Arditi. Byla jim přidělena taktická úloha nárazových oddílů, která spočívala v narušování nepřátelské obrany, čímž se měla připravit cesta pro postup široké pěchoty. Reparti d'assalto byli úspěšní v přinášení informací o pohybu, což byla před tím válka zákopových pozic. Arditi nebyli považováni za pěchotní oddíly, ale pohlíželo se na ně a také tak byli organizovaní, jako oddělené bojové rameno, a tudíž obdrželi prodloužený taktický výcvik, nejlepší a nejnovější zbraně a odlišné nové uniformy. Tak tohle jsou některé z prvních opravdových speciálních sil v moderním světě. Na německé straně se úspěch Jarní ofenzívy odrážel na jejich zdařilém uplatnění speciálně vycvičených jednotek Sturmtruppen (z němčiny – bouřkové oddíly), jejichž nekonvenční pronikající taktika z nich de facto udělala speciální síly.

(zdroj - http://www.specwar.info/specialni_sily/historie)

Druhá světová válka

Během druhé světové války vzniklo v roce 1940 britské Commandos jako následek po předchozím požadavku Winstona Churchilla na „speciálně vycvičené oddíly lovecké třídy, kteří dokáží rozšířit na nepřátelském pobřeží vládu hrůzy“. Commandos byly utvořeny z dobrovolníků mezi stávajícími vojáky a pokračovaly jako zárodky dalších

speciálních jednotek včetně Pouštní skupiny s dalekým dosahem (Long Range Desert Group), Special Air Service, Special Boat Service a Small Scale Raiding Force ze Special Operations Executive. Při kampani v Burmě (dřívější Barma) k sobě jednotky Chindits připojily Královský pěchotní regiment a Gurkhas. Skupiny Chindits pronikaly hluboko na nepřátelské území a operovaly ze základen daleko za japonskými liniemi. Jejich znalosti ohledně boje v džungli, které hrály důležitou roli v mnoha britských poválečných speciálních operacích, byly získány za cenu mnoha životů ztracených při bojích proti Japonsku v burmských džunglích. V polovině roku 1942 vytvořily Spojené státy americké Rangers, kteří vycházeli a byli cvičeni podle vzoru Commandos. Spojené státy a Kanada také daly vznik sabotážní lyžařské brigádě pro operace v Norsku. Ta se stala během své konečné služby v Itálii známá jako Ďáblova brigáda. 21. října 1944 převelel Hitler Skorzenyho do Berlína. Nechal se totiž inspirovat americkou fítkou, která použila tři zajaté německé tanky s německými barvami k drtivé devastaci Cách. Přidělil tedy Skorzenymu velení nad obrněnou brigádou a tak došlo k operaci Greif. Něco okolo dvou tuctů německých vojáků, většina z nich v ukořistěných amerických armádních džípech a převlečených za americké důstojníky vojenské policie, proniklo americkou linií v časných hodinách bitvy o Bulge a zasedlo zmatek za spojenecké linie odvelením konvojů pryč z předních linií. Hrstka Skorzenyho mužů padla do zajetí Američanů a rozšířila fámu, že Skorzeny vedl nájezd na Paříž s cílem zabít nebo zajmout generála Eisenhowera. Přestože se jednalo o lež, Eisenhower byl na týden lokalizován do svého velitelství a Skorzenymu se dostalo označení za „nejnebezpečnějšího muže v Evropě“. V Itálii zodpovídala za potopení nebo zničení značného množství spojeneckého materiálu Decima Flottiglia MAS. Po rozdělení Itálie v roce 1943 si uchovali ti, kteří bojovali proti Němcům, původní název a ti, co proti spojencům, se přejmenovali na Mariassalto. Z Special Unit byla jednotka australského námořního komanda, která bombardovala japonské lodě v singapurském přístavu. Ve Finsku působila jednotka Kaukopartio. Prováděla průzkumné mise hluboko v týlu Sovětského svazu a také byla užívána k ničení strategických cílů. (http://www.specwar.info/specialni_sily/historie)

Konec 20. a začátek 21. století

Během druhé poloviny dvacátého století a ve století jednadvacátém se stávají speciální síly významnějšími, protože vlády našly cíle, kterých je někdy lepší

dosáhnout malým týmem složených z anonymních specialistů, než větším a více politicky kontroverzním konvenčním rozmístěním vojenských sil. Jak v Kosovu, tak i v Afghánistánu, byly speciální síly použity ke koordinaci činností mezi místními partyzánskými bojovníky a vzdušnými silami. Je typické, že partyzánské bojovníky zaměstnali nepřátelské vojáky a tanky, což způsobilo jejich pohyb do míst, kde je bylo možné vidět a napadnout ze vzduchu. Speciální síly byly a jsou trvale užívány v klíčových vojenských operacích jako například ve válce o Falklandy, potížích Velké Británie s místními partyzány v severním Irsku, v obou válkách v Zálivu, v Afghánistánu, Kosovu, Bosně, první a druhé Čečenské válce, při obléhání iránského velvyslanectví v Londýně, v moskevské krizi s rukojmími v divadle, další krizi s rukojmími na japonské ambasádě v Limě, v Peru.

1.4 Nejznámější speciální jednotky světa – vzhledem k množství ilustračně:

USA

1st.Special Forces Operational Detachment Delta (SFOD-D), nasazována na protiteroristické akce mimo území USA

Plukovník americké armády Charlie A. Beckwith sloužil v letech 1962-1963 u britské SAS. Po svém návratu do amerických pozemních sil usiloval o vytvoření jednotky se stejnou organizací, ideály a funkcemi, jaké mají jednotky SAS. Dne 19.listopadu 1977 její krédo znělo Překvapení rychlost úspěch. S Deltou se počítá pro akce v zahraničí, pokud je k nim přizvána vládou hostitelské země. Tato organizace vyžaduje vysoký stupeň specialice. Zaměřuje se na boj s terorismem a k jejím prioritám patří operace na barikádách, záchrana rukojmí a speciální průzkum. Ihned po založení byl v Deltě zahájen nábor a výcvik. (Lang, 1997: 56-57)

Výběr a výcvik

Pod velením plukovníka Beckwitha měl v Deltě proces výběru a výcviku lidí podobu systému užívaného v SAS. Výběr se opírá o posudek psychologa a rozhovor s důstojníky z Delty. Od příslušníků první skupiny se vyžaduje vynikající fyzická

zdatnost. Musí dokázat překonat vzdálenost 36,6 m plížením za 25 sekund, uplavat 100 m i s botami. Udělat 37 cviků leh-sed za 1 minutu. Ve stejném časovém limitu 33 kliků. Velmi náročné jsou požadavky na přesnost střelby. Například odstřelovači musí zasáhnout cíl vzdálený 600 yardů (545m) se stoprocentní přesností a cíl vzdálený 1000yardů (915m) s přesností na 90%. Výcvik obsahuje i tak neobvyklé úkony, jako je ovládání řízení lokomotivy, nastartování osobních i nákladních vozidel bez klíčů, uklidnění hystericky se chovajících rukojmí, doplnění paliva u proudového letounu a další. (Lang, 1997: 56-57)

Operace Deltly:

1979 – Protiteroristický tým s FBI na Pan Amerických hrách v Puerto Rico

1983 – Účast na akci Urgent Fury na Grenadě

1984 – Odletěli na střední východ při únosu letadla Kuwaiti Airlines. Dva Američané přišli při osvobození o život.

1985 – Únos letadla společnosti TWA na Kypr.

1987 – Ochrana Col. Jamese „Nick“ Rowe na základě zpráv o atentátu Vietnamských komunistů.

1989 – Záchrana rukojmí během operace Just Cause v Panamě

1991 – Účast na lovu SCUDů se SAS během války v Zálivu.

1993 – Účast v jednotce Task Force Ranger v Somálsku při hledání Mohamada Farah Aidida. Tato operace je zajímavě popsána v knize Blackhawk down. Během jedné operace došlo, k sestřelení dvou vrtulníků UH-60 a Rangerům spolu s Deltou, kteří se záchranu účastnili, šlo brzo o jejich vlastní přežití.

1997 – Spolu se SAS se účastnili protiteroristické akce při obléhání rezidence Japonského Ambasadora v Limě v Peru. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 135-140, 237-245)

NAVY SEAL team 6 – tzv. Development Group

Současné týmy **SEAL** (SEa, Air, Land - moře, vzduch, země) mají původ v prvních skupinách dobrovolníků vybíraných z pracovních oddílů, tzv. SeaBees (mořské včely) na jaře roku 1943. Tito dobrovolníci byli organizováni do speciálních námořních bojových demoličních jednotek Navy Combat Demolition Units (NCDU), které byly pověřovány průzkumem a odstraňováním pobřežních a plážových překážek

pro výsadkové skupiny, které se vylodovaly při obojživelných operacích. NCDU se později vyvinuly do průzkumných bojových plaveckých jednotek (Combat Swimmer Reconnaissance Units). (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 183-193)

Jednotky NCDU se v průběhu 2. světové války vyznamenaly na obou scénách - jak v Atlantiku, tak v Pacifiku. V roce 1947 sestavila US Navy jejich první podvodní útočné jednotky. Během konfliktu v Koreji hrály tyto Podvodní demoliční týmy (Underwater Demolition Teams - UDT) důležitou roli při přistání v Inchonu a plnily i další úkoly včetně provádění demolic mostů a tunelů dosažitelných z vody. Jednotky také prováděly omezená hledání min v přístavech a řekách. Během 60. let si každá ozbrojená složka formovala vlastní protipovstalecké síly. US Navy upotřebila kádry UDT k vytvoření jednotek nazvaných "SEAL teams". V lednu 1962 byl oficiálně ustaven tým Jedna (SEAL Team ONE) v pacifické flotile a tým Dva (SEAL Team TWO) ve flotile atlantické. Tyto týmy začaly vyvíjet nekonvenční a protipovstalecké zbraně a provádět tajné operace v pobřežních i říčních vodách (tzv. "blue and brown water"). Současně byly zformovány Podpůrné skupiny námořních operací (Naval Operations Support Groups), které mají za úkol pomáhat týmům UDT a SEAL a další dvě specifické jednotky - Boat Support (podpora z lodí) a Beach Jumpers (plážové výsadky). Při válce ve Vietnamu prováděly jednotky UDT průzkumné mise a týmy SEAL četné útočné operace. V roce 1967 se Podpůrné skupiny námořních operací přejmenovaly na Námořní speciální ozbrojené skupiny (Naval Special Warfare Groups - NSWG) ve zvýšené míře se uplatňující v omezených konfliktech a speciálních operacích. Roku 1983 byly existující UDT přeznačeny na SEAL teams anebo SEAL Delivery Vehicle teams a požadované hydrografické průzkumy a podvodní demolice se staly misemi SEAL. Velitelství námořních speciálních zbraní (Naval Special Warfare Command) bylo ustaveno 16. dubna 1987 na Námořní obojživelné základně (Naval Amphibious Base) v Coronadu, Kalifornie. Jeho úkolem je příprava sil Naval Special Warfare k provedení jejich přidělených misí a vývoj speciální operační strategie, doktríny a taktiky. Týmy SEAL prodělávají jeden z nejnáročnějších vojenských výcviků na celém světě. Základní podvodní demolice a další výcvik jsou prováděny ve středisku Naval Special Warfare Center v Coronadu. Studenti zde zdolávají překážky, které rozvíjejí jejich odolnost, vůdcovské schopnosti a umění pracovat jako tým. V 70tých letech bylo několik teroristických útoků, které otřásly světem a v souvislosti s tím vznikly právě obě jednotky. (Bennett, 2006: 430-432)

Výběr a výcvik

Dobrovolníci v jednotkách SEAL procházejí vyčerpávajícím výcvikem. Jde o 15ti týdenní program posilování morální a fyzické odolnosti účastníků a široce pojatého školení na základně Coronado v Kalifornii. Mužstvo i důstojníci mají tytéž podmínky výcviku s jediným rozdílem, že důstojníci jsou odpovědní za vedení třídy. Počet těch, co kurzy nedokončí, se pohybuje mezi 55 až 70 procenty. Příslušníci absolvují velmi náročný výcvik v technice bojového plavání, v ničení objektů nejdokonalejšími trhavinami, v plném spojení a v zacházení s ručními zbraněmi. Vedle kvalifikace odborníků na ničení pod vodou musí být příslušníci SEAL rovněž dobrými výsadbáři. To vše dohromady se základními dovednostmi, vyžadovanými od poddůstojníka zbrojní skupiny na válečné lodi až po signalistu (tedy kvalifikace námořníka), utváří z příslušníků jednotek SEAL kombinaci žabích mužů, výsadbářů a komandos. (Lang, 1997: 60-62)

Rusko

SPECNAZ

Specnaz je všeobecný pojem označující ruské speciální síly, doslova „speciální účelové jednotky“. V ruštině odkazuje tento termín na speciální síly všech zemí, v anglickém či českém jazyce pouze na ruské speciální síly. Slovo Specnaz také může odkazovat ke všem elitním nebo speciálním účelovým silám kontrolovaných Federální bezpečnostní službou (FSB) s protiteroristickými a protisabotážními úkoly, Ministerstvem vnitřních záležitostí (MVD) a armádními speciálními silami kontrolovanými zpravodajskou službou GRU. V současné době je termín užíván rovněž k popsání jakékoliv speciální účelové jednotky nebo úkolové síly z dalších ministerstev. Veškeré jednotky SPECNAZ pod vedením KGB/FSB byly nazývány OSNAZ, což je zkratka pro voiska osobogo naznacheniya, (v překladu - speciální účelové oddělení). Jednotky původně vznikly jako nástroj k boji proti pravicovým protirevolucionářům, disidentům a dalším nežádoucím osobám. Specnaz provádí průzkumné mise jak v době míru, tak v době války. Jako příklad její operace pod velením KGB může posloužit vražda afghánského prezidenta v prosinci 1979. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 75-79)

Výběr a výcvik

Výběrové a výcvikové požadavky, kladené na vojáky Specnaz, jsou mimořádně náročné. Kandidáti na členy útočných oddílů se musí vyznačovat fyzickou kondicí,

inteligencí a politickou spolehlivostí. Jedině při splnění těchto předpokladů má jejich snažení o vstup do Specnaz naději na úspěch. Pokud jsou přijati a připuštěni k první fázi výcviku, musejí noví vojáci podepsat přísahu oddanosti, ve které prohlašují, že jsou si vědomi toho, že zrada Specnaz se trestá smrtí. Po první, zahajovací fázi výcviku jsou nejlepší z kandidátů vybráni do poddůstojnické školy. Ti z nich, kteří úspěšně absolvují půlroční kurz, jsou povýšeni do poddůstojnických hodností, ostatním zůstává hodnost vojína. Kromě základního vojenského výcviku se všichni noví vojáci zdokonalují ve speciálních dovednostech:

- boj muže proti muži
- techniky tichého zabíjení
- parašutismus
- seskoky volným pádem
- metody pronikání na území protivníka
- umlčování výstražných signalizačních systémů
- překonávání zámek
- znalost cizích jazyků
- sabotáže
- používání výbušnin k ničení
- techniky přežití
- slaňování
- přesná střelba
- průzkum
- čtení map ovládání cizích zbraní
- ovládání cizích vozidel
- ovládání cizích taktik a metod

V průběhu výcviku si vojáci musejí poradit s překážkovými drahami a dlouhými pochody, které často probíhají za použití souprav protichemické ochrany jednotlivce, čili s nasazenou plynovou maskou. Náročná je i psychická příprava. Nováčkům jsou často odepírány přiděly potravy, takže si musejí své jídlo obstarávat sami. Po absolvování speciálního výcviku čeká na nováčky řada polních cvičení, které důkladně prověří jejich schopnosti. Cvičení probíhají velmi realisticky, v prostředí modelů

raketových základen, polních letišť NATO a spojovacích zařízení, používají se při nich výbušniny a ostré náboje. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 75)

Velká Británie

22. SAS - Special Air Service - British Army

Special Air Service je univerzální speciální jednotka. Během druhé světové války ji založil David Stirling. Zpočátku byla jednotka vytvořena jako pouštní nájezdní síla k oslabení německé severoafrické logistické sítě stejně jako německého Luftwaffe. Po válce se stala částí britské domoobrany (British Territorial Army), ale ve Studené válce došlo opět k jejímu obnovení. SAS byla angažovaná ve většině důležitých ozbrojených konfliktů britské armády od Malajské nehody v roce 1952. Během tohoto období se jednotka rychle rozšířila, do čehož patří i založení družstva „C“ vytvořeného z dobrovolníků z Rhodesie. Po Malajsku se pak vrátila do jižní Rhodesie a byla umístěna v Ndole, v severní Rhodesii (nyní Zambie), až do rozpadu Rhodéské federace a Nyasalandu. Poté se přesunula do Salisbury v jižní Rhodesii. Později se SAS účastnila četných tréninkových cvičení se svou rodičovskou jednotkou v Adenách do doby, než byla roku 1965 vyhlášena UDI. Pak byl její název změněn na Rhodesian Special Air Service Regiment. Později, co vláda zimbabwského prezidenta Roberta Mugabeho nabrala sílu, přestal Rhodesian SAS existovat, ale „C“ Squadron je stále registrována v British SAS Order of Battle (Orbat). Protiteroristická činnost regimentu začala také v padesátých letech. Jednotka se stala prvotřídní světovou jednotkou při zásahu na obsazeném Iránském velvyslanectví v roce 1982. (Miller, Ridefort, 1998: 96-100)

System výběru u SAS je považován za jeden z nejkompexnějších. Je natolik vysoko hodnocen, že jej v podobné formě používá americká Delta. Dokonce někteří příslušníci SEAL nebyli schopni tímto výběrovým řízením projít! Už tato informace je známkou toho, že příslušníci SAS si svou přítomnost v těchto jednotkách musejí tvrdě vybojovat.

Výběr a výcvik

Žádný důstojník ani voják nenastupuje přímo k pravidelnému pluku SAS. Místo toho přicházejí dobrovolníci z ostatních pluků a sborů britské armády, což někdy vede k obviňování, že SAS „pytlačí“ mezi nejlepšími a nejpodnikavějšími mladými

důstojníky a vojáky. Všichni dobrovolníci musejí nejprve projít výběrovým kurzem, který probíhá na základně pluku v Herefordu. Zkoušky probíhají v oblasti Brecon ve Walesu a skládají se z řady úkolů určených k ověření, zda má uchazeč vlastnosti jako pružnou mysl, fyzickou zdatnost, sebekázeň a psychickou odolnost, které se u SAS ukázaly jako nezbytné pro plnění jeho úkolů. Zahajuje se desetidenním výcvikem zaměřeným na fyzickou kondici a orientaci v mapách. Výcvik probíhá ve dvacetičlenných skupinách a jeho smyslem je dostat všechny na stejnou základní úroveň. Následuje deset dní osamělých přespolních pochodů, které vyvrcholí čtyřicetímílovým (64 km) pochodem s 55 librovým (25 kg) batohem Bergen v limitu 20 hodin. Ti, kteří zatím dobrovolně či z donucení neodpadli, postupují do čtrnáctitýdenního pokračovacího kursu, zahrnujícího i výsadkový výcvik a nácvik přežití v boji. Na závěr této etapy obdrží ti úspěšní svůj baret a odznak a jsou z nich konečně příslušníci SAS. Výcvik ovšem pokračuje specializovanými kursy spojovací techniky, jazykovou přípravou, zdravotnické přípravy, demolicí, střelby, seskoků volným pádem a dalších vojenských dovedností. Po dvou letech lze považovat vojáka za plně vyškoleného. Dále je prováděn další specializační výcvik například pro činnost v protirevolučních komandech. Na rozdíl od začátků SAS je nyní snahou povzbuzovat muže k tomu, aby prošli zkouškami i kurzem, to však neznamená, že je polevováno z náročných požadavků. Úspěšnost je cca dvacetiprocentní. SAS je nucena hledat velmi zvláštní kombinaci vloh, které má a je schopno rozvíjet jen velmi málo lidí. Po plném zařazení do SAS činí obvykle doba služby důstojníků i mužstva tři roky. Po té se vracejí ke svému kmenovému útvaru. To zaručuje, že SAS se neuzavře nadměrně do sebe, a také to slouží k šíření myšlenek a výcviku, které spolu tvoří ducha SAS, do zbytku armády. (Miller, Ridefort, 1998: 96-100)

Operace SAS

- 1941 Severní Afrika, vzniká SAS, jednotka určená k nájezdům na německá a italská letiště
- Evropa, v Itálii, na Sardinii a Sicílii SAS útočí na železniční tratě, silnice a letiště, zachraňuje válečné zajatce
- SAS uskutečňuje bojovou činnost na území Francie a Itálie, Provádí průzkum, útoky na silnice a železniční tratě a zastrahuje jednotky OSY
- SAS pokračuje v útocích a podpůrných operacích v různých zemích, včetně Itálie, Německa, Nizozemska a Norska

- 1950 -1960 Malajský incident, tažení proti komunistickým partyzánům
- listopad 1958 - leden 1959 Jebel Akhdar, tažení v severním Omán
- 1963 Operace Claret, hlídkování v džungli proti Indonéským silám a povstalcům na Borneu
- 1964 - listopad 1967 Operace proti domorodcům v oblasti Radfanu a povstalcům v přístavu Aden, Aden
- 1970 - 1976 Operace proti komunistickým povstalcům, Omán 1972
- 5. květen 1980 Operace Nimrod, členové SAS zachraňují rukojmí na íránském velvyslanectví v Londýně, Anglie
- červenec 1981 Pomoc při obnovování moci prezidenta Jawara, Gambie
- duben - červen 1982 Falklandská válka
- 1989 Poradci v protidrogových operacích v Kolumbii
- leden - únor 1991 Operace Pouštní bouře, Irák
- květen 1991 Záchrana etiopské královské rodiny
- 1997 Poradci při záchraně rukojmích na japonské ambasádě, Peru
- 1997 - 2000 Hledání a zatýkání jugoslávských válečných zločinců
- březen 1998 Odsun Roberat Welche
- 1999 - 2000 Operace Agricola IV, Kosovo
- 1999 Zatčení válečného zločince generála Stanislava Galice v Bosně a Hercegovině
- 2000 Sierra Leone
- 2001 - 2002 Operace Trvalá svoboda, Afghánistán
- 2003 - 2004 Operace Irácká svoboda, Irák (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 42-46)

Německo

GSG-9 Grenzschutzgruppe 9

Po incidentu na olympijských hrách v Mnichově v roce 1972 vyzval ministr vnitra Hans-Dietrich Genscher Ulricha Wegenera ze Spolkové ochrany hranic (Bundesgrenzschutz) k vytvoření jednotky o 180 lidech. V popisu práce dostali: záchrana rukojmích, boj proti vzdušným pirátům, loupežným přepadením, atentátům na zahraniční oficiální návštěvy, organizovanému zločinu, ochranu vlastních politiků v zahraničí, pomoc při výstavbě podobných jednotek. To, že taková zásahová jednotka nebyla zbytečná, je více než zřejmé z následujícího přehledu.

Operace GSG9

- 1977 – osvobození rukojmích z letu Lufthansy – Mogadišu
- 1982 – zadržení teroristů RAF (Red Army Fraction – Frakce rudé armády) Mohnhaupta a Schulze
- 1993 – zadržení dvou teroristů RAF v Bad Kleinen
- 1993 – zabránění letu letadla KLM do Dusseldorfu
- 1994 – zadržení únosce v JVA Kassel
- 1994 – účast na zajištění únosců Alberta a Poláka
- 1998 – zadržení lupičů u Deutschen Bahn AG
- 1999 – zadržení Metina Kaplana v Kolíně nad Rýnem
- 1999 – účast na zadržení únosce v centrální zemské bance v Achách.
- 2000 – poradenství při akci na velvyslanectví na Filipínách
- 2001 – zadržení dvou špiónů v Heidelbergu
- 2001 – pomoc při osvobození čtyř německých turistů v Egyptě
- 2001 – zadržení několika teroristů v rámci společného boje proti terorizmu.
- 2002 – zadržení 11 teroristů
- 2002 – materiální pomoc při záplavách

Jednotka GSG-9 má za úkol boj proti terorizmu, záchranu rukojmích, ochranu VIP v zahraničí a zásahy proti pachatelům závažné trestné činnosti. Poslední úkol je sdílen se zásahovými jednotkami policie jednotlivých spolkových zemí. V tomto případě rozhoduje, který kriminální útvar vede vyšetřování. Mimo tyto úkoly jsou příslušníci jednotky zapojeni i do mezinárodní policejní operace v Kosovu - UNMIK do speciálních jednotek UN. (Bennett, 2006: 235-239)

Výběr a výcvik

Přijímacího řízení se mohou účastnit jak lidé z policie, tak i mimo policejní sbor. Platí však pro ně různé požadavky. Pro zájemce z řad civilistů platí tyto požadavky: středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání, tělesně i duševně zdravý, čistý trestní rejstřík, občanství německé nebo z přilehlých států Evropské Unie, minimální výška: ženy 163 cm, muži 165 cm, věk 18 – 24 let, sportovní založení, plavec, řidičské oprávnění skupiny B, bezvadný zrak, žádné alergie. Dále by měl mít zájemce následující schopnosti: nadprůměrná inteligence, vynikající

vyjadřování slovem i písmem, postřeh, technické založení, vyrovnanost při fyzickém zatížení, týmová spolupráce, zdravé sebevědomí, schopnost improvizace, schopnost učit se, domluvit se cizím jazykem (Anglicky, Francouzsky). Pro policisty jsou požadavky více méně obdobné s tím, že se klade důraz na vynikající výsledky během uplynulé služby. Omezení nejvyššího věku je posunuto na 32 let. Požaduje se ochota ke službě u GSG9 po dobu nejméně 10 let. Výběrové řízení Eignungsauswahlverfahren zkráceně EAV trvá čtyři dny. Během výběrového řízení je pomocí lehkotletických cvičení zkoušena a rozvíjena vytrvalost a postřeh. Za tímto účelem existují dvě dráhy, kde splnění požadavků ztěžují zvukové a světelné efekty. Účastník nesmí ztratit orientaci a za běhu po dráze si musí zapamatovat řadu detailů, protože na konci dráhy z nich bude zkoušen. Ve stresových podmínkách probíhá také zkušební střelba ze služební pistole a ze samopalu HK MP5. Kandidát musí splňovat veškeré požadavky kladené na uchazeče. Během výběrového řízení je provedeno i několik psychologických testů kdy například IQ test musí mít výsledek 112 bodů a lepší. Zajímavou zkouškou je zkouška strachu z výšek. Kandidát musí vylézt na 20 metrů vysokou věž, kde musí splnit několik úkolů. Během další zkoušky je sestaven profil osobnosti, kdy je kladen důraz na týmovou spolupráci, sebedůvěru, vytrvalost a sebeovládání. Následující zkouška je zaměřena na schopnost koncentrace a samostatnosti. Po ní je poslední praktická zkouška technického myšlení. Celé výběrové řízení je zakončeno pohovorem před komisí. Zájemce je dotazován na důvody zájmu o službu u jednotky, osobní zájmy atd. Komise musí vzít v úvahu výsledky všech zkoušek. Kandidát, který má vynikající výsledky, ale pouze v jedné zkoušce měl nějaké menší problémy má šanci na přijetí. Pokud však kandidát má výsledky několika zkoušek těsně nad limitem, s největší pravděpodobností přijat nebude, protože by službu nezvládl. Testy jsou náročné a mají za cíl odhalit lidi s neovladatelnou agresivitou. Je jasné, že akce jsou někdy tvrdé, ale pro jednotku je agresivní člověk nepřijatelný. Počet přijatých osob je každý rok jiný. Průměrně bývá přijato kolem 33 procent zájemců. Po úspěšném výběrovém řízení následuje výcvik. Absolventi výběrového řízení jsou rozděleni podle toho, zda byli policisté nebo ne. Ti, kteří přišli z civilu, absolvují výcvik příslušníka Pohraniční stráže trvající dva a půl roku. Součástí tohoto výcviku je pro ně i výcvik GSG9. Příslušníci policie absolvují pouze tento výcvik GSG9. Výcvik GSG9 se dělí na základní a speciální:

Základní výcvik

Stěžejním u tohoto výcviku je rozvoj vytrvalosti pomocí následujících činností: lehká atletika, lezení a slaňování (jak na stěně, tak na horách), bojové umění – Judo, Karate atd. Dále jsou seznamováni se způsoby nasazení v budovách, z vrtulníku, v horách, z vody. (Lang, 1997: 32-33)

Obtížným bodem je střelecký výcvik. Proti běžným policejním jednotkám je mnohem intenzivnější a je založen na získání a zažití střeleckých návyků jak ze služební pistole, tak ze samopalů. Cílem je zasáhnout cíl ve správnou dobu, na správném místě a také jej „dobře“ zasáhnout. Nejtvrdějším bodem je bezesporu „Tvrdý týden“. V tomto týdnu jsou dosud získané znalosti a dovednosti vyzkoušeny v extrémních fyzických i psychických podmínkách. Málo spánku, hodně chůze ve dne i v noci. Součástí je i plavba na nafukovacích člunech, která se rozhodně nedá přirovnat k nedělní vyjížďce. Jednoduše řečeno musíte tento týden přežít. V návaznosti na vyčerpávající týden následuje v programu i část teoretické výuky. Nejprve je zdravotní. Nezbytnou součástí výuky je seznámení se zákony jednotlivých spolkových zemí. Co je v jedné povoleno může být v druhé zakázáno. Důležitý je i seminář psychologie kde se učí jak se chovají teroristé, únosci a proces vyjednávání. Místo vyjednávače je však vyčleněno pro specialistu z krizového týmu (Krisenverhandlungsteam – KVT). Psychologii se učí z důvodu volby nejlepší techniky zásahu. Základní výcvik je ukončen závodem, kdy nejlepší účastník výcviku obdrží cenu „Kyj výcvikové jednotky“. Po ukončení základního výcviku následuje speciální výcvik. (Lang, 1997: 32-33)

Speciální výcvik

Během tohoto výcviku se učí všem způsobům nasazení, aby mohl být přiřazen k jakékoliv četě. Výcvik je podoben životu v četách. Příklady z denní služby jednotky jsou analyzovány, rozebírány a poznatky zapracovány. Na základě těchto poznatků je upravována metodika i didaktika. Neustále jsou procvičovány všechny získané znalosti a dovednosti. Cílem je propojit teorii s praxí, kdy na konci tohoto výcviku je špičkově připravený policista pro speciální zásahy. Po absolvování výcviku se policista rozhoduje, do které čety půjde a jakou bude mít specializaci. Na výběr má následující:

- pozorování (odstřelovači) - 1. a 4. četa

- námořní operace - 2. četa
- výsadkáři – 3. četa

Policisté se dále vzdělávají na další specializace jako odstřelovač, výsadkář-specialista, zdravotník spojař atd. (Lang, 1997: 32-33)

Rakousko

EKO Cobra – Einsatzkommando Cobra

Dne 1. května 1973 - Johannes Pechter založil a vedl jednotku Gendarmeriekommando Bad Vöslau. Tato jednotka měla za úkol starat se o bezpečnost transportů židovských uprchlíků ze SSSR. Jednotka EKO Cobra je pověřena záchranou rukojmích, dále pak zadržením ozbrojených a nebezpečných pachatelů, bojem proti organizovanému zločinu a nakonec ochranou důležitých osob a objektů, do čehož spadá i služba ochrany letadel „Air Marshalls“. Členové jednotky se také účastní operací v zahraničí, například kdy jde o hledání ztracených rakouských občanů jako naposledy při katastrofě tsunami v jihovýchodní Asii nebo kdy působí jako ochrana rakouských diplomatů. Hlavním střediskem je základna ve Wiener Neustadt, která slouží jako centrum výcviku a velení. Na základně je koordinační středisko pod zkratkou KOST, které řídí a zabezpečuje provoz všech ostatních částí jednotky. Zásahová stanice se skládá z malé koordinační skupiny KOST a dále ze čtyř zásahových oddílů. Zásahová pracoviště se skládají ze dvou zásahových oddílů a jsou propojena s některou zásahovou stanicí. Lidé ze střediska nebo skupin KOST musí být připraveni pro nasazení v akci stejně, jako lidé ze zásahových oddílů. (Bennett, 2006: 303-304)

Výběr a výcvik

O výběrové řízení se mohou ucházet pouze zájemci z řad policie. Ti již musí mít ukončen celý základní výcvik policisty, který trvá celkem 2 roky. Výběrové řízení má několik stupňů:

- 1) Specifické požadavky EKO Cobra,
- 2) Psychologické vyšetření,
- 3) Lékařské vyšetření,

4) Osobní pohovor.

První část se skládá z předvýběru – zájemci musí splnit určitá kritéria předvýběru, jako jsou šplh na laně bez přírazu, shyby na hrazdě, plavání s rukama svázanýma za zády. Pokud uchazeč nesplní i jediný požadavek, vypadává. První část dále obsahuje běh na překážkové dráze a střelecký test. Při psychologickém vyšetření se zjišťuje inteligence, osobnost a pohotovost reakcí. Lékařské vyšetření obsahuje jak základní komplexní lékařské vyšetření, tak vyšetření potřebné pro létání a seskoky padákem, vyšetření sportovním lékařem na motoriku a výkonnost a také vyšetření moči a krve na přítomnost například drog nebo jiných látek. Výsledek tohoto vyšetření může být schopen, neschopen nebo dočasně neschopen. Osobní pohovor se odehrává před komisí a zájemce je dotazován takovým způsobem, aby se projevil určité charakterové rysy, schopnost týmové spolupráce, odolnost proti stresu, motivace a podobně. Výběrové řízení a jeho požadavky jsou shodné pro muže i ženy. Po výběrovém řízení začíná základní kurs, který trvá šest měsíců. Součástí kursu je taktika, střelba, sport, řízení vozidel, slaňování, boj zblízka, psychologie, výuka jazyků atd. Po zvládnutí základního kursu mají noví příslušníci EKO Cobra na výběr z několika specializací jako: padákové výsadky, potápění nebo odstřelovačský výcvik. Výcvikové středisko je špičkově vybaveno. Dominantou celého areálu základny je 20 metrů vysoká výcviková zásahová věž. Tato věž se používá jak pro výcvik ve výškových činnostech jako slaňování, lezení a překonávání překážek typu roura ve zdi, hromosvod, okap atd. ale i pro taktický nácvik s cvičnou municí. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 13,-14, 104)

Polsko

GROM "Grupa Reagowania Operacyjno Mobilnego" - Skupina operacyjně-mobilního zásahu

O vzniku jednotky speciálních sil se uvažovalo už v roce 1982. Impulzem pro to bylo obsazení polské ambasády v Bernu teroristy. Cílem jednotky by bylo zasahovat na ochranu polských občanů v cizích zemích. Výstavba takové jednotky získala opodstatnění po operaci „Most“ v letech 1989-90, při které Polsko pomáhalo židům z východu při přesídlení do Izraele. Vznikla obava z odvety teroristických skupin z blízkého východu. Tato obava se naplnila v Bejrútu, kdy byli napadeni polští diplomaté. Speciální jednotka vzniká oficiálně 13. července 1990. Polské speciální síly dostaly název GROM - hrom. Už od počátku jednotky byla těsná spolupráce s americkými jednotkami speciálních sil Special Forces a 1st SFOD D (Delta). Větším vzorem však byla britská SAS. Podle slov velitele jsou jim bližší britské speciální síly, protože mají obdobné podmínky (i finanční), než bohatší Američané. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 131-132, 176)

Operace GROM:

1991 - účast na zajištění šéfů Art B. poblíž Varšavy.

1992 - ochrana transportu s lustračními dokumenty.

1994 - 55 vojáků se účastnilo akce na Haiti.

1996 - 50 vojáků se účastnilo mírové operace na Balkáně.

1998 - proběhlo mezinárodní cvičení "Ellipse Bravo 98" - sjely se všechny jednotky speciálních sil z Evropy a Ameriky

2001 - účast na operaci v Kosovu

2002 - 60 vojáků se účastnilo akce v Afghánistánu a Perském zálivu

V současnosti je jednotka zapojena do operací v Iráku. V Polsku je jednotka dislokována poblíž Varšavy, pouze vodní oddíl je na jedné základně na Baltu. Velitelem jednotky je od roku 2000 plukovník Roman Polko.

Výběr a výcvik

GROM stejně jako řada dalších jednotek speciálních sil ve světě je profesionální, ačkoliv sama armáda je ještě branecká. Dostat se k této jednotce není nic jednoduchého.

Výběrové řízení má tři kola:

1. kolo:

Požaduje se motivační dopis - proč chcete k jednotce. Tento dopis je prostudován po psychologické a grafologické stránce. Ze tří set účastníků jich zůstane kolem jedné třetiny.

2. kolo:

Tělesné přezkoušení a psychotesty - Zájemci mají před sebou běh na 100m, běh na 3km, shyby, kliky, plavání pod vodou, skoky do vody z věže. Následuje lékařské prohlídka a řada psychotestů – např. test odvahy. Zájemci mají IQ přibližně 118.

3. kolo:

Vytrvalost a psychická odolnost - jedná se o týden na horách. Jednoznačně nejde o dovolenou. Cílem je přivést zájemce na pokraj fyzických sil a odhalit jejich psychickou odolnost. Obsahem jsou orientační pochody a běhy v těžkém terénu. Po poslední fázi zůstávají většinou tak tři uchazeči ze sta. Ti se stávají příslušníky jednotky, pokračují ve výcviku a nosí jako ostatní příslušníci jednotky šedý baret.

GROM má tři sekce - jedna sekce boj proti teroristům, boj ve městě, druhá sekce provádí průzkumnou činnost, sabotážní operace, nekonvenční operace a partyzánský boj a třetí je provádí operace z vody, na pobřeží, odminování. Nováček je okamžitě zapojen do kolotoče výcviku, aby co nejdříve získal potřebné znalosti a návyky. Výcvik pokračuje nejen u jednotky, ale příslušníci jednotky absolvují i Akademii Národní Obrany a důstojníci stáž u speciálních sil USA. Samotný výcvik obsahuje standardní směsici znalostí a dovedností příslušníků speciálních sil - od metod infiltrace (způsoby dopravy a vysazení), přes bojové znalosti (trhací práce, průzkumná činnost) až po znalosti z oboru bojového lékařství. Každý vystřílí v porovnání s běžným vojákem nebo policistou naprosto neuvěřitelné množství munice. Na těchto jednotkách se nešetří.

Důvodem je koeficient účinnosti speciálních sil - 4 lidé speciálních sil mají stejnou sílu jako 48 lidí běžné jednotky. Jedna skupina nahradí jednu rotu. Nikdo, ale nebude dělat ozbrojené síly pouze z vojáků speciálních sil. Speciální síly se používají, když je potřeba jednat rychle nebo delikátně. Zajímavý je věkový průměr u GROM - 34 let. Velitel GROM se vyjádřil v tom smyslu, že je potřeba mít vyzrálé lidi. A právě lidé v tomto věku mají potřebné zkušenosti a přístup. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 131-132, 176)

Izrael

SAYERET MATKAL / jednotka 269

Sayeret Matkal je elitní jednotka speciálních sil Izraelských obranných sil (Israeli Defence Force - IDF). Jejimi hlavními úkoly je boj s terorismem, hloubkový průzkum a získávání zpravodajských informací. Sayeret Matkal má rovněž na starost záchranu rukojmích mimo izraelské území. Jednotka vychází ze zkušeností získaných Jednotkou 101, speciální síly vedené Arielem Sharonem v letech 1953 až 1955. Svoji počáteční strukturu a styl převzala od britské SAS. Jednotku založil v roce 1958 důstojník jménem Abraham Arnan. Požádal generální štáb IDF, aby vytvořil sílu, která by mohla být poslána do nepřáteli držené oblasti a dokázala provádět nejtajnější zpravodajské mise. Zpočátku jednotka fungovala po vzoru britské SAS. Členům jednotky se dostávalo mj. výcviku od beduínských stopařů. Rok po vzniku Sayeret Matkal se stala akceschopná první helikoptérová eskadra IDF, což umožnilo těsnou spolupráci mezi oběma jednotkami, která vedla ke schopnosti pronikat daleko hlouběji na arabské území. V roce 1974 se Matkal společně s dalšími jednotkami dostalo protiteroristického výcviku od britské SAS a amerických SEALs a Delta Force. Do roku 1980 dosáhla vysokého stupně bojové připravenosti, která byla prověřena jejich operační činností. Přestože je Sayeret Matkal nejtajnější jednotkou, má ohromný vliv na IDF. Její členové byli v Izraeli původními vývojáři technik pronikání helikoptéry. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 57-61)

Operace Sayeret Matkal:

1968 - Operace Shock - Sabotáž na elektrárně a mostech přes Nil v Egyptě (společně s izraelskými vzdušnými silami).

1968 - Operace Gift - Zničení 14 dopravních letadel na bejrútském meznárodním letišti, Libanon.

1969 - Operace Orchard 22, Orchard 37 - úder na vedení vysokého napětí a řídicí anténu, Egypt.

1969 - Operace Bulmus 6 - útok na opevněný Zelený ostrov v Rudém moři, Egypt (společně se Shayetet 13).

1969 - Operace Rooster 53 - kompletní obsazení radarové instalace v Egyptě (společně s izraelskými vzdušnými silami).

1970 - Operace Rhodes - Úder na opevněný ostrov Shadwan, Egypt (společně se Shayetet 13).

1972 - Operace Isotope - zmaření únosu letu 572 společnosti Sabena v Tel Avivu, Izrael.

1972 - Operace Crate 3 - únos pěti syrských zpravodajských důstojníků.

1973 - Operace Spring of Youth - zabití vůdců teroristické organizace Černé září, Bejrút, Libanon (společně se Shayetet 13).

1973 - Znovuzískání hory Hermon, kterou drželi syrští commandos během tzv. Říjnové války (společně s brigádou Giloni).

1973 - Přepadení v Egyptě a Sýrii během Říjnové války.

1974 - Záchrana rukojmích ve škole v Ma'alot.

1975 - Záchrana rukojmích v hotelu Savoy, Tel Aviv, Izrael.

1976 - Operace Thunderbolt - záchrana rukojmích z letadla v Entebbe, Uganda.

1978 - Záchrana rukojmích z autobusu na pobřeží severně od Tel Avivu.

1980 - záchrana rukojmích v Kibbutzu.

1984 - Záchrana rukojmích v autobuse jedoucího z Tel Avivu do Ashkelonu.

1988 - Tuniský nájezd - zabití Abu Jihada, Tunis.

1989 - Únos šejka Abbul-Karim Obeida, Libanon.

1994 - Únos Mustafa Diraniho, Libanon.

2006 - Útok poblíž pevnosti Hezbaláhu Baalbek (přerušování pašování zbraní).

Výběr a výcvik

Během svých prvních let byly informace kolem jednotky důkladně utajovány. Členové a velitelé se vybírali ručně podle osobních známostí a příslušníků již existujících členů. Od osmdesátých let se stále rezervovaná jednotka otevřela dobrovolníkům. Dvakrát do roka se koná vyčerpávající výběrový tábor, tzv. Gibuš. Trvá

tři až pět dnů, během nichž jsou rekruti pod neustálým dohledem lékařů a psychologů. Výběr se zaměřuje na chování zájemců při nedostatku spánku a na odolávání vysokému fyzickému i mentálnímu zatížení. Ti, kteří projdou výsledným vyhodnocením, jsou přijati. Každý přijatý podstupuje dvacetiměsíční výcvik, ve kterém se klade důraz především na malé zbraně, bojová umění, navigaci, kamufláž, průzkum a další činnosti důležité pro přežití za nepřátelskými liniemi. Tréninkový režim se skládá z následujícího:

- Čtyřměsíční základní pěchotní výcvik.
- Dvoutřměsíční pokročilý pěchotní výcvik.
- Třítýdenní parašutistický kurz v parašutistické škole IDF.
- Pětítýdenní protiteroristický výcvik na škole IDF.
- Zbylá část výcviku zahrnuje trénink průzkumných hlídek dalekého dosahu, se zaměřením na navigaci, která má v jednotce nesmírný význam. Přestože je z bezpečnostních důvodů prováděn orientační výcvik obvykle po dvojicích, je Sayeret Matkal jednou z hrstky elitních jednotek, která cvičí navigaci dalekého dosahu po jednotlivcích. (Ryan, Mann, Stilwell, 2004: 57-61,121-124)

Spojené národy

Special Team 6 (ST6) - mezinárodní speciální policejní jednotka

Special team 6, je mezinárodní speciální policejní jednotkou, která byla založena v roce 1999 v Kosovu v rámci mise UNMIK (United Nations Mission in Kosovo). Základnu má v Pristině a působí po celém území Kosova. ST6 spadá pod velení UN “Special operations HQ”. Úkoly jsou stejné jako má např. ÚRN v Česku nebo GSG-9 v Německu – tj. zásahy proti nebezpečným jedincům převážně z oblasti organizovaného zločinu. Počet akcí se pohybuje kolem čtyř až šesti měsíčně. V čase mimo ostré akce jednotka intenzivně cvičí. Součástí skupiny jsou členové těchto jednotek:

Cobra - Rakousko

Delta - Norsko

Emergency Task Force Police Toronto - Kanada

GSG9 - Německo

Nationella Insatsstyrkan - Švédsko

ÚRN – Česká republika

Viking Team - Island

krajské zásahové jednotky Policie z Německa, Česka a Rakouska

Úředním jazykem je Angličtina (stejně jako pro celou misi UNMIK). Společná činnost je zajímavou zkušeností, kdy se porovnávají postupy a řešení možných situací. Mimo běžné policisty a ST6, existuje v Kosovu ještě CPU (Close Protection Unit), která má za úkol ochranu osob, a SPU (Special Police Unit), která je určena proti demonstracím a nepokojům. SPU je tvořena z jednotek z Polska, Rumunska, Indie, Jordánska. Jednotky z Asie jsou na nižší profesionální, úrovni než je zvykem v Evropě.

Výběrové řízení

Výběrové řízení je velice jednoduché. Jelikož jsou všichni příslušníci speciálních zásahových jednotek už doma, uchazeč musí projít pouze pohovorem a střeleckými testy. U pohovoru se zjišťuje jakou má uchazeč praxi, u jaké jednotky sloužil, jestli má zkušenosti z “hostage situation“ – tj. záchrana rukojmích. Dále se předpokládá fyzická a psychická zdatnost. Pokud uchazeč projde, jde na střelecké testy. Každý uchazeč má právo dělat střelecké testy dvakrát. (zdroj – PPČR)

Slovenská republika

5. Pluk špeciálneho určenia

5. pluk špeciálneho určenia Jozefa Gabčíka Žilina (5. PŠU) je přední slovenská protiteroristická jednotka a speciální operační jednotka. Jednotka je přímo napojená na generální štáb armádních sil.

Celková síla pluku je přibližně 400 osob organizovaných do šesti rot: čtyři speciální průzkumné roty, jedna spojovací rota a jedna podpůrná rota. Každá speciální průzkumná skupina má čtyři desetičlenné týmy, které se dále specializují na komunikaci, lékařství nebo demoliční, těžké zbraně.

5. PŠU pravidelně cvičí společně se západními speciálními operačními jednotkami, včetně americké 10. skupiny speciálních sil a francouzské 1er RPIMa. Od svého vytvoření v roce 1994 přejímá jednotka stále více techniky a vybavení západních

speciálních sil a v současné době se podílí na válce proti terorismu. (Bennett, 2006: 341-342)

1.5 Speciální jednotky ČR

601. Skupina Speciálních sil Armády ČR

Historické kořeny českých sil zvláštního určení sahají do 2. světové války do Velké Británie. Zatím co Poláci ze svých lidí, kteří absolvovali výsadkářský výcvik, sestavovali především výsadkovou brigádu, československý odboj v Londýně pod vedením Františka Moravce se zaměřil na diverzní činnost v protektorátu Čechy a Morava. Byla provedena řada operací více či méně úspěšných. Převážná část vysazených skupin byla zpravodajsky zaměřena, ale byly i sabotážní skupiny jako Antropoid a Wolfram.

Po válce pod vedením vojáků s výcvikem z Anglie vzniká výsadkové vojsko i v Československé armádě - 71. výsadkový prapor za přispění vojáků jako Paleček, Krzák, Černota. Činnost vojáků byla velice podobná tomu, čemu se naučili za války. Spolu s politickým uvědoměním a v duchu hesla "Sovětský svaz náš vzor!" bylo diverzně zaměřené výsadkové vojsko přetvořeno na vojsko pro hromadné výsadky sovětského typu. S tímto cílem v roce 1952 v Prešově na Slovensku vzniká 22. výsadková brigáda. V roce 1955 byl brigádě propůjčen čestný název "Banskobystrická". V roce 1960 byl proveden přesun ze Slovenska na Moravu do posádek v Prostějově a Holešově. V Holešově vznikl v roce 1961 7. výsadkový průzkumný pluk. Tento pluk obnovil zaměření na diverzní činnost. Následně probíhá reorganizace a brigáda je změněna na pluk. V roce 1970 byl změněn název pluku na 22. výsadkový pluk "Banskobystrický, SNP". V roce 1987 je pluk přejmenován na brigádu. Po převratu 1989 od roku 1991 vystupuje útvar jako 22. speciální skupina. V roce 1993 je přeměněna na 6. speciální středisko a v roce 1995 na 6. speciální brigádu. Brigáda však neměla stavy a strukturu odpovídající skutečné brigádě. V roce 1999 byly v životě brigády dva milníky - obdržela brigáda čestný název "Generála Moravce" a byla nasazena v rámci operace KFOR. V roce 2001 je brigáda přejmenována na 6. skupinu speciálních sil a 10. května 2002 obdržela skupina svou bojovou zástavu. 1. července

2003 došlo ke změně označení na 601. skupinu speciálních sil. Část příslušníků se účastní jako doprovod polní nemocnice v Iráku. V roce 2004 po dlouhé době čekání dochází k bojovému nasazení jednotky jako celku v Afghánistánu. Jednotka působí v této oblasti půl roku.

601.skss organizačně spadá pod vojenskou zpravodajskou službu. Jednotka má za úkol: provádět speciální a hloubkový průzkum ve prospěch nejvyšších stupňů velení, provádět přímé operace proti důležitým cílům, organizovat partyzánský odboj v týlu protivníka, provádět operace speciálního charakteru.

Výběr a výcvik

Výběr probíhá dvoukolovým způsobem. Záleží na tom, ke které skupině se uchazeč hlásí, jestli k zabezpečovací nebo bojové skupině. Uchazeči ke skupině zabezpečení absolvují pouze první kolo, které trvá dva dny. Jedná se o běžné armádní přezkoušení tělesné kondice, kdy uchazeč musí splňovat úroveň A - výsadkář. Zde jsou uvedeny min/max hodnoty – lehy-sedy 38/55 1min; kliky 20/35 1/2 min; běh 12 min. 2400/3000; shyby na hrazdě 6/16 a plavání na 300m. Na základě fyzických testů odpadne přibližně 80% odmítnutých uchazečů. Pak následuje pět hodin psychotestů. Při nich uspěje přibližně 50% přítomných. Pro zájemce o službu u bojových jednotek je pak druhé kolo. Druhé kolo trvá deset dní. První den probíhají úvodní fyzické testy a psychotesty. Druhý den se nejprve fasuje vybavení, uchazeči dostanou polní oděv, spací pytel, baret a ostatní výstroj pro plnění úkolů (kromě pevných bot, které si uchazeči mají donést vlastní). Pak následuje patnáctikilometrový přesun do výcvikového zařízení, kde na uchazeče čekají další silová cvičení (shyby, kliky), běhy prokládané přenášením břemen a psychotesty, přesuny na 30, 40, 60 km. Jednotlivé úkoly nejprve adepti plní samostatně a postupně pak pokračují ve dvojicích a skupinách pro prověření jejich schopnosti vzájemné spolupráce. I tato část výběru je opět doplněna psychotesty a zahrnuty jsou například i střelby, které nejsou až tak podstatné. Uchazeč má možnost kdykoliv výběrové řízení vzdát. Neustále je sledován po všech stránkách jak instruktory, tak lékařem. Po úspěšném absolvování výběrového řízení je zájemce začleněn do skupiny speciálního určení nebo skupiny speciálního průzkumu. Jeho výcvik probíhá ve skupině s tím, že postupně získává a rozšiřuje si svou specializaci jako:

infiltrace - výsadkář/volné pády, výsadkář/tandemové seskoky, potápěč

hlídka - spojař, zdravotník, ženista, odstřelovač

Následně se dalším vzděláváním ze specialisty stává instruktor. (Oficiální web 601.

Skupiny Speciálních sil AČR, <http://www.601skss.cz/>)

Útvar rychlého nasazení Policie ČR (ÚRN PP ČR)

Útvar rychlého nasazení je specifickým policejním útvarem určeným zejména pro boj proti terorismu. Působí na celém území České republiky. Je přímo podřízen policejnímu prezidentovi. O vyslání útvaru rozhoduje policejní prezident se souhlasem ministra vnitra. O nasazení útvaru rozhoduje velitel oprávněný nařídít provedení zákroku pod jednotným velením. V souladu s vymezenou působností provádí útvar služební zákroky proti teroristům, únosům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení. (zdroj PP ČR)

Útvar rychlého nasazení vznikl v roce 1981 jako součást Sboru národní bezpečnosti (SNB). Jeho vznik je zapříčiněn nárůstem terorismu a zvláště únosů letadel. Do útvaru jsou vybráni jednotlivci z řad výsadkových jednotek tehdejší armády. Pro toto období je charakteristická výstroj skládající se z maskáčů vzor jehličí a také červený baret, který si příslušníci přinesli z armády. Baret měl na spodní straně podšívku se vzorem jehličí. Po listopadu 1989 dochází k různým změnám. Název útvaru se mění na název Jednotka rychlého zásahu Federální policejní služby - JRZ FPS. Dochází také k výměně červených baretů zdiskreditovaných při zásahu v listopadu 1989 za tmavě zelené. Ty zůstaly do roku 1992, kdy se vrátily opět barety červené. V tu dobu se mění název na Útvar rychlého nasazení Policie České Republiky a začíná se psát jeho třetí kapitola. Jednotka má za sebou docela bohatý život:

1984 - osvobození rukojmí v chatě

1989 - nasazení URN při demonstracích v listopadu

1990 - osvobození rukojmí v nemocnici - pachatel s ručním granátem

1992 - zásah na letišti v Mošnově 1995 - zatčení bosse ruské mafie v klubu "U holubů"

1997 - záchranné práce při povodních

1998 - zásah proti bulharské mafii (obchod s drogami, zbraněmi a prostitucí)
1999 - zatčení bosse albánské mafie, hledaného Interpolem a Norskou policií Prince Dobrošiho
1999 - havárie vrtulníku na Orlické přehradě
2000 - zatčení uprchlého vězně Kájinka
2000 - zásah při prosazení nucené správy IPB
2001 - zásah proti mezinárodní skupině vykrádačů bytů
2001 - zásah proti výrobcům Pervitinu
2002 - potápění utržených lodí během záplav
2002 - bezpečnostní opatření na summitu NATO
2002 - zásah proti skupině organizovaného zločinu - prodej plastické trhaviny
2003 - ochrana zastupitelských úřadů a jejich pracovníků v Iráku a Afghánistánu – doposud (zdroj PP ČR)

Některé z výše uvedených akcí jsou ve společnosti hodnoceny negativně. Je potřeba však oddělit striktně od sebe politické hledisko od hlediska profesionálního. O nasazení útvaru rozhoduje ministr vnitra a policejní ředitel. Útvar sám má velice malou šanci ovlivnit to, na jakou akci má být použit. Z profesionálního hlediska byly akce až na nešťastnou havárii při výcviku na Orlické přehradě perfektní. Z taktického hlediska byla excelentní zvláště akce na zadržení Prince Dobrošiho. Před a za vozidlem Prince Dobrošiho jely vozy ÚRN. Při zastavení na semaforech na červenou proběhla akce, kdy byl Dobroši zajat a jakmile přeskočila na semaforech opět zelená, kolona vozidel se pohnula, takže nedošlo ani k zastavení provozu a řada řidičů ve frontě ani nepostřela, že se stalo něco neobvyklého. Zajímavým okamžikem bylo potápění utržených lodí během záplav. Ačkoliv to policisté nikdy nedělali a na konzultace nebyl čas, podařilo se včas všechny lodě potopit. Je však nutno podotknout, že lodě jsou dělány tak, aby se po proražení dna hned nepotopily. Jednotka udržuje pravidelné pracovní kontakty se speciálními jednotkami v Evropě. V posledních letech působí ochranné týmy i v zahraničí - ochrana zastupitelských úřadů a jejich pracovníků v Iráku a Afghánistánu. (zdroj PP ČR)

Struktura ÚRN

ÚRN je rozdělen do tří sekcí

- rychlého nasazení: tři zásahové skupiny (specialisté, pyrotechnici a potápěči), výcviková skupina (instruktoři)
- speciálních služeb: odstřelovači, spojaři a dokumentaristé, vyjednávači, řidiči-specialisté
- administrativně / logistická

(zdroj PP ČR)

2 Výběr příslušníků speciálních jednotek (ÚRN, zásahové jednotky krajských ředitelství PČR)

2.1 Fáze 1 - základní předpoklady, psychologická a zdravotní vyšetření

Jak již bylo shora uvedeno, jednou z nedůležitějších částí existence kvalitní speciální jednotky je výběr nových příslušníků. Tento výběr je zaměřen na zmapování psychologického profilu žadatele, jeho zdravotní stav, výbornou fyzickou kondici a v neposlední řadě psychickou a fyzickou odolnost.

Základními předpoklady pro přihlášení do výběrového řízení bývají například u PČR: minimálně 5 let ve služebním poměru (z toho 3 roky služby u policie) + odborné vzdělání (ZOP)

minimálně středoškolské vzdělání

- současné zařazení podle zák.č. 361/2003 Sb. (nebo VŠ)
- dobrý zdravotní stav a fyzická kondice
- řidičský průkaz skupiny „B“
- plavec

(zdroj PPČR)

Psychologická vyšetření probíhají v první fázi „klasickým“ psychologickým vyšetřením s baterií testů zaměřených na specifika dané specializace. Dále se provádějí vyšetření v zátěžových situacích (jako příklad uvádím skok z mostu na lanové houpačce, kdy se uchazeč po příchodu na místo uváže do postroje a zhoupne se na laně zavěšeném pod mostem. Uchazeč se při pohledu dolů z mostu velmi rychle rozhoduje, jestli bude dále pokračovat ve výběrovém řízení. Nutno říci, že zhoupnutí bývá někdy problémem i pro zkušené výsadkáře), s porovnáním s výsledky měřeními v klidu se hodnotí odolnost vůči stresu (Stroopův test nebo Bourdonův škrtačí test). Psycholog se dále účastní všech fází výběru jako pozorovatel a hodnotí klíčové momenty, které jsou pro hodnocení uchazeče důležité. (zdroj PPČR)

Jako příklad uvádím následující požadované vlastnosti uchazeče o službu ve speciální jednotce:

- Inteligence, průměrná až nadprůměrná. Schopnost učit se. Vymezit a vyřešit problém i ve stresovém prostředí.
- Ctižádost a cílevědomost – znát své reálné schopnosti, dokončit práci, pracovat na sobě.
- Pružnost a přizpůsobivost – nekonvenční myšlení, invence, schopnost improvizovat.
- Zralost – je tím míněno chování zbavené impulsivnosti, naivity, přehánění, vnitřní ukázněnost.
- Psychosomatická stabilita – souvisí s emocionální stabilitou. Uchazeč by neměl podléhat psychosomatickým obtížím. Neměl by nemoci vyhledávat ani přecházet.
- Emocionální stabilita – schopnost snést kritiku, trpělivost, ovládat se. Nepřípustná je však strnulost a nadměrné potlačování pocitů.
- Emoční naladění – optimista, smysl pro humor, bez náhlých výkyvů.
- Sociální přizpůsobivost – vstřícné a otevřené jednání, přijmout autority, přijmout pravidla skupiny, iniciativa
- Agresivita a odvaha – projevovat cílenou a kontrolovatelnou agresivitu. Odvaha s instinktem sebezáchovy – bez kaskadérských kousků.
- Vysoká frustrační tolerance – schopnost zůstat akceschopný a orientovaný na splnění cíle při přerušení, čekání a rušivých vlivech.
- Morálně – etické chování – jednat podle přijatých společenských pravidel a hodnot, smysl pro spravedlnost, poctivost, svědomitost a pozitivní motivace k práci.

(zdroj PPČR)

Zjištění zdravotního stavu uchazeče a zjištění jeho fyzické odolnosti je prováděno ve zdravotním zařízení např. u Policie ČR – Zdravotnický ústav speciálních služeb ministerstva vnitra ČR (ZÚSS MVČR). Zde je uchazeč celkově vyšetřen. Jedná se o vyšetření zraku, sluchu, krve, chrupu, moči, neurologické vyšetření, RTG srdce, plic a velkých kloubů (ramena, kyčle). Objektivní posouzení fyzické odolnosti, zaměřené na schopnost zvládat nadměrnou fyzickou zátěž, je prováděno pomocí „FIT“ testu, kdy je posuzovaný napojen na přístroje měřící krevní tlak, tepovou frekvenci a srdeční činnost (EKG). Posuzovaný je měřen v klidovém stavu, následuje

dvacetiminutový cyklus na cyklistickém trenažéru. Dvacetiminutový cyklus FIT testu je ovládán speciálním softwarem pomocí připojeného počítače k cyklistickému trenažéru. Tato metoda objektivně zjistí fyzickou kondici posuzovaného, případně odhalí možné zdravotní anomálie, které se mohou projevit až při vyšší fyzické zátěži nebo bezprostředně po zátěži při zotavování organismu. (zdroj ZÚSS MVČR)

V přezkoušení fyzické odolnosti, zaměřené na schopnost zvládat nadměrnou fyzickou zátěž, je následně pokračováno po návratu ze ZÚSS MVČR ke speciální jednotce. Bývá užíván test tělesné zdatnosti, jehož možnou strukturu uvádím:

- běh 60 m - měřen čas
- běh 5000 m - měřen čas
- kliky - max. počet za 1 minutu
- shyby na hrazdě - max. počet
- sedy - lehy - max. počet za 2 minuty
- plavání 400 m - měřen čas
- šplh na laně 4,5 m - měřen čas
- překážková dráha - měřen čas

(zdroj PPČR)

2.2 Fáze 2 - týdenní komplexní speciální prověrka

Další fází výběrového řízení je již nechvalně známá týdenní komplexní speciální prověrka zvaná též „Pekelný týden“. Během tohoto týdne uchazeč musí dokázat jak svou motivaci, tak fyzickou odolnost. Stěžejní součástí jsou orientační pochody s batohem. Pochody jsou namáhavé a probíhají i v noci. Cílem je zjistit chování člověka během dlouhodobého působení stresu. Člověk se musí neustále rozhodovat, plnit úkoly a to vše za nedostatku spánku a stravy. Jediné, čeho nesmí mít nedostatek, je voda. Pitný režim je důležitý a nesmí se podceňovat. Cílem této týdenní komplexní speciální prověrky je:

- hloubková prověrka fyzického a psychického stavu uchazečů

- chování v náročných podmínkách únavy a vyčerpání, kdy uchazeči „naspí“ cca 10 hodin za týden při extrémním fyzickém a psychickém zatížení
- fyzická a psychická odolnost vůči dlouhodobému stresu
- rozhodování v kritických situacích
- motivace a odhodlání uchazečů

(zdroj PPČR)

Obsahem týdenní komplexní speciální prověrky zpravidla bývají:

- orientační pochody se zátěží (batoh 25 kg, zbraň, strava na týden, voda, oděvní a výstrojní součástky k přežití)
- úkoly zaměřené na vytrvalost, speciální dovednosti, sílu a manuální zručnost
- částečná spánková deprivace jako další stresový faktor
- všechny pochody a cvičení jsou prováděny pod lékařskou kontrolou

(zdroj PPČR)

Během této části výběrového řízení uchazeči nachodí a naběhají cca 300km.

Z hlediska úrovně fyzické kondice daného jednotlivce je sice tato na prvním místě, ale neméně důležitým faktorem je schopnost týmové spolupráce a kooperace, jako příklad uvádím nesení těžkého břemene skupinou (ocelový řetěz, kláda) a plnění dalších úkolů vyžadujících týmovou spolupráci.

Dalším kritickým a častým bodem možného neúspěchu uchazečů je výskyt zdravotních problémů či zranění vzniklých v průběhu výběrového řízení. V podstatě uchazeč, který by vzhledem k výše uvedeným požadavkům splňoval nebo by mohl splnit všechny fáze výběrového řízení, je nucen ukončit svoji účast neúspěšně z důvodu poranění či zdravotního problému. Jako příklad mohu uvést případ mého kolegy, který byl uchazečem o službu ve speciální jednotce ÚRN. Po úspěšném zvládnutí všech fází výběrového řízení až po „pekelný týden“ v tomto nevhodně zvolil novou trekkingovou obuv, která mu způsobila prodření kotníků až na kost. S tímto poraněním pochopitelně nemohl pokračovat ve svém snažení, i když po všech stránkách by výběrové řízení určitě zvládnul. Důkazem jeho připravenosti je fakt, že po zotavení a vyléčení kotníků

znovu nastoupil k výběrovému řízení, úspěšně jej zvládnul a u ÚRN slouží již třetím rokem.

2.3 Fáze 3 - pohovor, stáž a výběr

Jednou z posledních fází výběrového řízení je pohovor. Osobní pohovor s uchazečem před výběrovou komisí ředitele speciální jednotky s cílem prověřit si jeho motivaci pro službu v konkrétní speciální jednotce. Pohovor probíhá až na základě předchozího prostudování personálních materiálů uchazeče a jeho výsledků z předchozích fází výběrového řízení.

Ti uchazeči, kteří úspěšně absolvují výše uvedené fáze výběrového řízení, jsou následně zařazeni do výcvikové skupiny speciální jednotky. Toto zařazení je zpravidla prováděno formou tříměsíční stáže. V této výcvikové skupině se začínají (stále ještě uchazeči) učit různým základním dovednostem:

- takticko-speciální příprava - budova, letadlo, automobil, autobus
- střelecká příprava
- práce ve výškách
- tělesná příprava - sebeobrana, obecná tělesná příprava
- spojovací příprava
- výsadeková příprava
- topografická příprava
- zdravotní příprava
- obsluha speciální techniky
- psychologická příprava
- proškolení služebních předpisů a norem
- základní ženijní příprava
- příprava řidičů

V průběhu této závěrečné tříměsíční fáze jsou uchazeči neustále sledováni a hodnoceni. Hodnotí se i zdánlivé maličkosti, jako příklad mohu uvést případ jednoho uchazeče, který při taktickém střeleckém výcviku v „Death house“ (montovaná budova

určená pro střelbu tréninkovým střelivem z ručních palných zbraní na papírové terče), který probíhal po tmě, po provedení cvičení, instruktorům zatajil skutečnost, že světla v budově nebyla zhasnuta. Jeho výsledek byl pochopitelně vynikající, ale následně bylo zjištěno, že uchazeč neoznámil svoji výhodu. Jeho účast na výběrovém řízení byla ukončena z důvodu ztráty důvěry.

Po ukončení této tříměsíční fáze výběrového řízení se výběrová komise speciální jednotky sejde k závěrečnému rozhodnutí o přijetí či nepřijetí konkrétních uchazečů.

3. Příprava příslušníků speciálních jednotek (ÚRN, zásahové jednotky krajských ředitelství PČR)

Výcvik speciálních jednotek je zaměřen tak, aby splnil požadavky vycházející ze základních úkolů jednotky v oblasti boje proti terorismu, poskytování služeb například pro Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Národní protidrogovou centrálu (NPDC), zejména při zatýkání nebezpečných pachatelů. Jádrem výcviku jsou taktické postupy zásahů na letadlo, budovy, vlaky, autobusy a metro. Součástí výcviku jsou i postupy při zadržení pachatelů, ochraně VIP a ozbrojených doprovodech. (zdroj PPČR)

První výcvik probíhá nejprve u výcvikové skupiny, pak je teprve přiřazen nový člen k jednotce. Život v jednotce je vlastně neustálý výcvik. Vše se nestále zkouší a zlepšuje, aby časy pro obsazení místnosti byly co nejkratší, slaňování rychlejší, střelba přesnější a vše bezpečnější. Člověk se tak stane součástí velkého stroje zvaného tým. Celý stroj musí být dobře udržovaný a zaběhaný, protože pokud se jedna součástka zasekne, může to mít katastrofální důsledky. Člověk si musí zvyknout, že mu bude jednotka organizovat život. Životní prostor se často zmenší na pohotovost, výcvik, spánek a pár soukromých chvil. Neustále vysoké nasazení i při tréninku nese s sebou vysokou opotřebenost a řada lidí časem pochopí, že život u speciální jednotky je jiný než si představovali. Výcvik pokračuje tak, že po čase se z člověka stává odborník a z odborníka instruktor. U jednotky nikdo nevydrží věčně a dříve nebo později se každé místo obsadí někým novým. Vzhledem k požadavkům na výkonnost nelze u speciální jednotky zůstat do důchodového věku.

Aby ve výcviku byly zahrnuty nejnovější poznatky, cvičí se spolu se zahraničními jednotkami jako SAS, GSG 9, GIGN atd. Příslušníci jednotky se účastní policejní mise v Kosovu UNMIK a jsou členy zásahové jednotky Special Team 6.

3.1 Psychická a fyzická odolnost

Psychická odolnost

Dosažení vysoké úrovně fyzické kondice nepochybně posílí vaše sebevědomí, nicméně i když jste fyzicky schopni držet vysoké tempo, klíčem k úspěchu je vaše duševní vytrvalost, vaše schopnost pokračovat, ale také si uchovat klidný přístup navzdory všemu, co se děje kolem vás, a účinně a úspěšně pracovat i tehdy, když se podmínky zhorší.

Příslušník speciální jednotky musí mít vždy situaci pod kontrolou, být iniciativní a uvědomovat si příslušná rizika. Příslušníci speciálních jednotek musejí být schopni operovat zcela samostatně, nesmějí být závislí na tom, jestli dostanou rozkazy či nikoli. Příslušníci speciálních jednotek jsou součástí vysoce propracovaného týmu a jejich zvláštní schopnosti a dovednosti se ideálně doplňují s kvalifikací ostatních členů týmu. (Stiwell, 2007:141)

Týmová práce

Příslušníci speciálních jednotek zpravidla pracují v rámci malých skupin, často daleko od hlavních armádních sil. V takových situacích je nutné, aby se členové týmu vzájemně velmi dobře znali a byli si schopni vzájemně pomoci se svými slabšími stránkami. Při některých činnostech, například při pozorování určitého prostoru, členové týmu spolu tráví mnoho času na poměrně malém stanovišti. V takových podmínkách by nebylo dobré, aby docházelo k nekontrolovaným emocionálním projevům nebo dokonce k nesnášenlivosti. (Stiwell, 2007:142)

Sebekontrola

Mnohé z úkolů, které příslušníci speciálních jednotek plní, vyžadují vysokou míru sebeovládání. Příslušník speciální jednotky si musí být jist, že ovládá svoje vybavení, stejně tak si musí být jist, že své vybavení ovládá zbytek týmu. (Stiwell, 2007:142-143)

Motivace

Absolvování tréninkového kurzu u speciální jednotky, vyžaduje mimořádně vysokou motivaci. Každému se po čase vnucuje myšlenka „Proč to vlastně dělám“. Ale motivace je to, co nám dá sílu „jít dál“, motivace nám zachrání život v kritických situacích. (tamtéž)

Houževnatost

Houževnatost je pevné odhodlání příslušníků speciálních jednotek se nevzdat ani tehdy, když vše nasvědčuje tomu, že by se vzdát měli. Houževnatostí je myšlena kvalita, která je víc než jen pozitivní myšlení. Houževnatost vyžaduje mít tvrdé jádro, které uvolňuje energii a funguje i tehdy, když ostatní fyzické a duševní systémy ztrácejí schopnost pokračovat dále. K tomu aby se stal příslušník speciální jednotky houževnatým, musí během tréninku a v obtížných, zdánlivě beznadějných situacích, sám sobě dokázat, že pro dosažení svého cíle je schopen obětovat skutečně vše. (tamtéž)

Nesobeckost

Jde o schopnost pomoci svým kamarádům. Výcvik v náročných podmínkách přispívá k upevnění vztahů v týmu. Výcvikové metody jako například běh s kládou, názorně dokládají, že když selže jeden, selže celý tým. Od příslušníka speciální jednotky je očekáváno nejen, že dokáže splnit své úkoly, ale že dokáže pomoci i jiným příslušníkům a v případě potřeby je vši silou podpořit. (tamtéž)

Spolehlivost a vyrovnanost

Příslušníci speciálních jednotek musí být schopni zvládnout nekolikadenní pobyt ve stísněném prostoru, například při zajetí spojeném s výslechem. I cvičné zajetí a zbavení svobody znamená pro každého těžký psychologický tlak. I za takových podmínek se příslušníci speciálních jednotek musí bezpodmínečně ovládat, dokonce i tehdy, když je ponižován. V takových situacích uspějí jen ti, kteří jsou schopni se

soustředit na to, aby v jádru zůstali neotřesení, aby šetřili svoji energii a na své okolí působili dojem lhostejných nezúčastněných osob. (Stiwell, 2007:143-144)

Fyzická odolnost

Kvalitní fyzická příprava je nezbytná pro úspěšné překonávání překážek a dosažení vytčených cílů. Příslušníci speciálních jednotek musí být v co možná nejlepší fyzické kondici, aby se zdárně vyrovnali s nároky, kterým budou čelit v průběhu své služby. (Stiwell, 2007:71)

U speciálních jednotek v ČR, například ÚRN nebo zásahových jednotek jednotlivých krajských ředitelství PČR, je fyzická příprava řešena pomocí různých metod. Fyzickou přípravu lze rozdělit na silovou, vytrvalostní. Silová fyzická příprava je povětšinou řešena v posilovnách, kterými výše uvedené jednotky disponují. Posilovny jsou vybaveny posilovacími stroji, stavitelnými lavicemi, různými činkami, cyklistickými a jinými trenažéry. Vlastní provádění je pak organizováno denním rozkazem. Co se týče vytrvalostní fyzické přípravy, ta je řešena pomocí běhu, cyklistiky, plaváním a společenskými míčovými hrami jako fotbal, basketbal. Co se týče běhu, příslušníci speciálních jednotek naběhají denně kolem pěti kilometrů a to převážně v lesním terénu. Plavání bývá zařazováno jednou až dvakrát týdně, přičemž speciální jednotka v této činnosti může spolupracovat například se speciální potápěčskou jednotkou. Míčové hry bývají vhodným doplňkem, avšak u speciálních jednotek mají „svá pravidla“. Basketbal je nazýván slangově „masák“. V podstatě jde o dopravení míče do soupeřova koše a to jakýmkoliv způsobem. Při hře je využíváno různých hmatů, chvatů. Hra se blíží stylu rugby. Samozřejmostí je začlenění bojových sportů do fyzické přípravy příslušníků speciálních jednotek, jako jsou box, kick box a podobné. Při těchto bojových sportech se ideálně spojuje silová, vytrvalostní, sebeobranná i útočná stránka.

3.2 Střelecký výcvik

Střelecký výcvik je a nejdůležitější částí přípravy příslušníka speciální jednotky. Kvalita speciálních jednotek se pozná podle ekonomické situace daného státu. Na kvalitní střelecký výcvik je totiž potřeba cca 300 až 500 nábojů na příslušníka, a to do pistole a samopalu na jeden výcvik. Výcvik bývá prováděn třikrát až čtyřikrát týdně. To samozřejmě při počtu příslušníků a jednotek není levnou záležitostí.

Příslušníci zvláštních jednotek by měli ovládat různé typy zbraní, a to jak krátkých, tak zároveň i dlouhých. Samopaly jsou zařazeny do výzbroje speciálních jednotek z důvodu vyšší kapacity nábojů v zásobníku a kadence střelby. Samopaly jsou považovány za hlavní zbraň. Pistole je používána příslušníky speciálních jednotek jako záložní zbraň, protože je malá, praktická tudíž vhodná jako prostředek osobní obrany. Někdy bývá pistole používána jako hlavní zbraň, a to zejména při tajných akcích. Odstřelovací pušky a odstřelovači v průběhu vedení operace mohou mít větší vliv než zásahový tým. Jedná se o pokrytí velkého území, a to umožní výhody dalekého dostřelu a přesného zásahu. Vývoj pušek se snaží vyrovnat se všemi nedůslednostmi, které by mohli vést k tomu, že by odstřelovač svůj cíl minul. Jedná se o neustálé zdokonalování zbraně v závislosti na komponentech, jako je například puškohled. (Holoubek, 2005:27)

Výcvik střelby by měl zahrnovat nácvik pro různé situace se střelbou na krátkou, ale i dlouhou vzdálenost, různé úrovně osvětlení, omezený prostor, velký počet cílů, mezi nimiž budou i takové, na které se nesmí střílet (rukojmi). V dalších fázích výcviku bude zahrnuta tma, kouř a hluk. V teoretické přípravě se adepti seznámí s různými typy zbraní, které jsou ve světě používány. S nimi adepti provádějí výcvik a manipulaci, učí se zvládnutí zbraně v souladu s platnými normami a zásadami bezpečné manipulace (pohybu) se zbraní. Zároveň se naučí správně držet zbraň. Výcvik zahrnuje nacvičení situací v zákonné formulaci, kdy a jak správně používat zbraň. Správné držení zbraně jednoruč a obouruč se projevuje především na dosaženém výsledku. V případě, že zbraň nebude držena správně, budou se projevovat závažné chyby, a to zvláště při pohybu se zbraní a rychlopalbě. Správným držením se snažíme udržet zbraň v jedné rovině při dvojím nebo více výstřely. Přitlačením loktů zpevníme výkyv zbraně nahoru a dolů. Přitlačením dlaní zamezíme výkyvům zbraně do stran. Rovněž správným držením těla a postojů budeme usilovat o dobře provedený výstřel. Spouštění musí být plynulé

a samotný výstřel musí střelce doslova překvapit. Spouští se ukazováčkem silné ruky, a to středem posledního článku prstu. Chyby, které jsou časté, se projevují stržením rány mimo terč. (Holoubek, 2005:28)

Při míření rozlišujeme dvě varianty záměrného bodu. Služební zbraně bývají nastřeleny na střed terče (cíle), zatímco sportovní zbraně se nastřelují na spodní okraj středu terče (tzv. pod desítku). Muška a hledí jsou v jedné rovině. Ostře vždy vidíme mušku, hledí a cíl vždy rozmazaně. Obě oči jsou vždy otevřené. Při míření je důležité správné dýchání, zejména při jemné fázi míření má být plynulé a při výdech dojde k výstřelu. Zde dochází k častým chybám, jako zadržování dechu, což způsobí rozkmitání rukou. (Holoubek, 2005:29)

Postoje při střelbě můžeme rozdělit na dva, a to boční postoj – kamae a čelní postoj. Oba dva postoje jsou na šíři ramen střelce, kolena mírně přikrčená, horní polovina těla mírně předkloněná. Dále se nacvičuje střelba v pokleku, vsedě a vleže. (tamtéž)

Při bojové střelbě platí všechny výše uvedené zásady. Spouštění a míření se odlišuje jen tím, že je vše prováděno v rychlém sledu a za pohybu. Při bojové střelbě je nezbytně nutné dodržovat zásady bezpečné manipulace se zbraní. Výcvik je zaměřen na přebíjení, změnu poloh střelce, odstraňování závad, střelba zpoza krytu, přenášení z cíle na cíl, střelba více ran za sebou, střelba jednou rukou (levá, pravá), střelba ve skupině, v objektech, za jízdy z automobilu. (Holoubek, 2005:30)

Výcvik ve střelbě dále zahrnuje nespočet různých pozic, které se dají využít jako střelecké. Nejsou to ideální střelecké pozice na rovném podkladu, ale příslušník speciální jednotky je často nucen používat své zbraně právě v takovýchto podmínkách, a přesto musí zasáhnout svůj cíl a přitom neohrozit své kolegy nebo nezúčastněné osoby, rukojmí. (Holoubek, 2005:32)

3.3 Taktický výcvik

Taktický výcvik můžeme rozdělit na dvě oblasti, a to na terénní a v objektech. Při terénním taktickém výcviku je prováděna maskovací příprava, topografická příprava, je nacvičována volba trasy, pohyb týmu a přibližování se k cíli. Cvičí se léčky, umístování nástrah. Dále je prováděna výsadeková příprava. Nezbytností je výšková příprava, slaňování a využití horolezeckých technik, využití vrtulníku. Nacvičují se zásahy proti posádkám vozidel (tzv. léčka na vozidlo). (Holoubek, 2005:40-62)

Při taktickém výcviku v objektech se provádí rekognoskace objektů, podrobná rekognoskace objektů, různé varianty přiblížení k objektům, způsoby vniknutí do objektů. Dále je cvičen pohyb v objektech a jejich prohlídka. V objektech je cvičen postup vestibulem, chodbou, po schodišti nahoru a dolů, cvičí se postup po různých typech schodišť, cvičí se i ústup uvedenými prostorami. Dále se nacvičují taktické vstupy do místností, možnosti otevírání a vyrážení dveří. Nezbytnou součástí je výcvik v nasazení psa. Všechny uvedené taktické procedury jsou soustavně opakovány a zlepšovány až k úplné dokonalosti. Vedou totiž k překvapení nebezpečných pachatelů, kteří pak nejsou schopni reagovat na útočící tým speciální jednotky. (Holoubek, 2005:65-124)

Modelové situace

Po zvládnutí všech výše uvedených výcvikových fází se všechny stmelují pomocí modelových situací. Modelová situace je uměle navozená situace jako při ostré akci, se všemi možnými eventualitami. Cvičí se s cvičnou municí, ale i s ostrou municí. Při tomto druhu tréninku je ovšem nezbytně nutné dodržovat bezpečnostní zásady a předpisy. Mohu uvést příklad mého kolegy ze speciální jednotky, který při simulovaném útoku na ozbrojeného pachatele byl velmi vážně postřelen přes klíční kost a páteř až do ledvin. Příčinou byla chybná kontrola „prázdné“ zbraně ozbrojeného pachatele. Kolega se z těžkého zranění vyléčil, ale k službě ve speciální jednotce se již vrátit ze zdravotních důvodů nesmí.

Ostré zákroky

Nejvíce ceněné informace a zkušenosti ovšem získá speciální jednotka při ostrých akcích a zákrocích, které by jinak neměla šanci získat. Je nesmírně důležité, aby byla speciální jednotka do ostrých akcí nasazována a tím se zvyšovala její užitnost. Vzhledem k výše uvedenému jsou příslušníci ÚRN a zásahových jednotek jednotlivých krajských ředitelství, nasazováni do zahraničních misí v Iráku, Afghánistánu, Africe apod., kde mohou získat tyto nesmírně cenné zkušenosti.

Závěr

Cílem mé práce bylo poukázat na důležitost speciálních jednotek, důvody jejich vzniku, způsoby výběru nových členů, způsoby přípravy a výcviku ke zvládnutí velmi obtížných úkolů, kterým musí každá speciální jednotka čelit. V neposlední řadě porovnat způsob výběru nových členů speciálních jednotek v zahraničí a v ČR, dále pak porovnat úroveň přípravy a výcviku zahraničních speciálních jednotek a speciálních jednotek v ČR.

Vymezil jsem některé základní pojmy, jako historii speciálních jednotek, jejich hlavní úkoly. Následně jsem provedl stručný výčet nejznámějších světových speciálních jednotek, jenž byl zaměřen na zjištění procesu výběru nováčků a jejich následné vycvičení do podoby plnohodnotného příslušníka speciální jednotky. Dále jsem popsal dvě nejznámější speciální jednotky ČR. V další části jsem popsal tří fázový výběr nových příslušníků speciálních jednotek u ÚRN a zásahových jednotek krajských ředitelství PČR. V poslední části jsem se zaměřil na přípravu příslušníků speciálních jednotek ÚRN a zásahových jednotek krajských ředitelství PČR. Popsal jsem problematiku psychické a fyzické odolnosti, dále pak problematiku střelecké přípravy a následně oblast komplexní taktické přípravy.

Při porovnání výběru nových členů speciálních jednotek v zahraničí a v ČR jsem dospěl k názoru, že způsoby výběru jsou velmi obdobné. Od uchazečů je vždy vyžadována velmi dobrá psychická i fyzická kondice, je vyžadována předchozí služba u jiných policejních či vojenských jednotek. Vždy je zařazen pohovor s uchazeči. Samozřejmostí je dobrovolnost uchazečů a jejich trestní bezúhonnost. U všech speciálních jednotek je uplatňována týdenní speciální komplexní prověrka zvaná též „pekelný týden“. Rovněž tak úspěšnost uchazečů je téměř stejná, což činí cca 20 procent. V oblasti výcviku jsou pak rozdíly v účelu, ke kterému má být speciální jednotka určena. Všechny speciální jednotky se zaměřují na přípravu svých příslušníků v oblastech střelecké přípravy, taktické přípravy, výsadkové přípravy, přípravy pro práci ve výškách, práce pod vrtulníkem, jazykové připravenosti, a dalších specifických činnostech. V neposlední řadě hraje úlohu i ekonomická situace daného státu, neboť výcvik a jeho materiální zabezpečení jsou velmi nákladnou záležitostí. Posoudím-li

připravenost příslušníků speciálních jednotek ČR s jejich zahraničními kolegy, pak musím konstatovat, že jsou na stejné velmi dobré úrovni. Z vlastních zkušeností mohu potvrdit, že i speciální jednotka, ve které mám tu čest sloužit, je na velmi vysoké úrovni, která v mnoha případech převyšuje evropský standart, a to nejen v oblasti kvality výcviku, ale i v oblasti materiálového zabezpečení.

Resumé

Tato bakalářská práce je zaměřená na výběr a výcvik příslušníků speciálních jednotek. Cílem práce je popsat hlavní úkoly speciálních jednotek, historii vzniku, popsat nejznámější speciální jednotky ve světě i v ČR. Práce se zabývá třemi fázemi výběru nových příslušníků speciálních jednotek v ČR a jejich následnou komplexní přípravou v oblastech psychické a fyzické odolnosti, střelecké připravenosti a taktických dovedností. Práce shrnuje a porovnává informace o výběru a výcviku speciálních jednotek ve světě i v ČR, může inspirovat případné uchazeče k pokusu o vstup do těchto jednotek.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na výběr a přípravu příslušníků speciálních jednotek. Práce popisuje úkoly speciálních jednotek, historii speciálních jednotek, nejznámější speciální jednotky světa a ČR. Práce se dále zabývá třemi fázemi výběru nových příslušníků speciálních jednotek u ÚRN PPČR a zásahových jednotek krajských ředitelství PČR, jejich přípravou v oblastech fyzické, psychické, střelecké, taktické dovednosti.

Klíčová slova

Speciální jednotky, výběr, psychická a fyzická odolnost, střelecký výcvik, zbraň, taktický výcvik

Annotation

Bachelor thesis is focused on selection and preparation of special forces members. Thesis describes special forces missions, history of special forces, most famous special forces of the World and Czech Republic. Thesis also describes 3 phases of selection of new special forces members by ÚRN PP ČR and regional SWAT units, their physical, shooting, tactical and psychological training.

Keywords

Special forces, choose, mental and physical immunity, shooting training, handgun, tactical training

Seznam použité literatury

1. WALTER N. LANG, *Elitní jednotky*, Praha: CESTY, 1997 ISBN 80-7181-135-1
2. RICHARD M. BENNET, *Encyklopedie Elitních sil světa*, Praha: NAŠE VOJSKO, 2006 ISBN 80-206-0816-8
3. PETR HOLOUBEK, *Metodika výcviku jednotek zvláštního určení - Taktika Boje*, Praha: NAŠE VOJSKO, 2005 ISBN 80-206-0760-9
4. ALEXANDER STIWELL, *Příručka speciálních jednotek – psychická & fyzická odolnost*, Praha: NAŠE VOJSKO, 2007 ISBN 978-80-206-0906-9
5. DAVID MILER A GERARD RIDEFORT, *Moderní elitní vojska*, Praha: SVOJTKA&Co., 1998 ISBN 80-7237-099-5
6. MIKE RYAN, CHRIS MANN, ALEXANDER STILWELL, *Encyklopedie speciálních jednotek*, Praha: SVOJTKA&Co., 2004 ISBN 80-7237-868-6
7. INTERNET
8. INTRANET PPČR